Чr. 86 (15.176). Lwów, wtorek 18. kwietnia 1939. Rok LX.
Ч. 86 (15.176). Львів, вівторок 18. квітня 1939. Рік LX.
Opłata pocztowa uiszczona gotówką

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-41
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504 060.
„ Банку Чеських Лєгіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ
місячно (з книжкою) 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

[Річ]НІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Як президент Рузвельт хоче запевнити мир.

ТЕЛЕГРАМА ПРЕЗ. РУЗВЕЛЬТА ДО ГІТЛЕРА І МУСОЛІНІЯ.

ВАШИНГТОН, ПАТ. В ночі зі суботи на неділю през. Рузвельт вислав телеграми до канц. Гітлера і шефа італійського уряду Муссолінія звертаючи увагу, що в теперішній хвилині маси людей на світі живуть в остраху перед новою війною. Не хочу вірити, щоби світ мусіла стрінути така доля. Навпаки міркую, що вожди великих народів мають змогу увільнити свої народи від нещастя, що їм грозить. Далі звертаючи увагу, що в останньому часі народи в Европі й один в Африці втратили незалежність і на боротьбу на Далекому Сході згадує про поголоски, що — як сподіється — є неправдиві, згідно з якими пляновані нові акти аґресії проти інших незалежних народів.

Згадуючи про новий більше розумний спосіб кермування подіями ніж війна підкреслює, що — як є постійно переконаний — міжнародні проблеми можна розвязати за столом у конференційних салях. Тому, що Злучені Держави — пише далі през. Рузвельт — є народом західної півкулі, міркую, що дозволите мені скласти цю заяву в характері провідника народу, віддаленого від Европи щоб виключно на відповідальність приязного посередника міг закомунікувати цю заяву іншим народам, затривоженим курсом, що його може прибрати політика вашого уряду.

Чи ви готові запевнити, що ваші збройні сили не заатакують або не ввійдуть на територію чи землю ніодного з таких незалежних народів: Фінляндії, Естонії, Латвії, Литви, Швеції, Норвеґії, Данії, Голяндії, Бельґії, В. Британії, Ірляндії, Франції, Португалії, Еспанії, Швайцарії, Ліхтенштайну, Люксембургу, Польщі, Мадярщини, Румунії, Югославії, СССР, Болгарії, Греції, Туреччини, арабських країв, Сирії, Палестини, Єгипту та Ірану.

Таке запевнення — на думку през. Рузвельта — повинно відноситися не лише до теперішньої хвилини, але також до достаточно довгої майбутности. Якщо ваш уряд дасть таке запевнення, предложу його негайно урядам вичислених народів і запропоную такий самий час, якщо кожний зі згаданих народів згодиться зі свого боку дати таке саме запевнення, щоб я міг його переслати вам. Таке взаїмне запевнення буде для цілого світа негайною, полекшою. Якби воно прийшло пропоную, щоб у мирній атмосфері, яка повстала б, приступити негайно до дискусії над двома засадничими проблемами, в якій то дискусії уряд Злучених Держав радо візьме участь. Пропонована виміна поглядів відноситься передовсім до найуспішнішого і найскоршого способу, що ним народи світа могли би осягнути постепенну полекшу великого тягару зброєнь, що з кожним днем зближає їх до господарської руїни.

Одночасно уряд Злучених Держав взяв би участь у розмовах, щоби знайти найпрактичніший спосіб відкриття шляху для світової торговлі та, щоб усі народи зрівнано щодо купна і продажі на світових ринках і щоб вони мали запевнені можливости придбання сирівців необхідних для господарського життя. Признаємо, що проблеми, які ваготіють над людством, є складні, але всеж таки міркуємо, що їх слід розглядати в атмосфері миру.

ВІДГОМІН ЗАЯВИ ПРЕЗ. РУЗВЕЛЬТА В АНГЛІЇ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Американський шарже д'афер у Льондоні повідомив учора рано британський уряд про зміст відозви през. Рузвельта до Гітлера і Муссолінія. Форін Офіс скомунікувався з прем. Чемберленом у Чекерс і з льордом Галіфаксом; оба вони уповажнили оголосити таку заяву: Уряд И. К. В. довідався з прихильною апробатою про відозву, що її вислав учора вечором през. Рузвельт до канцлера Німеччини і до шефа італійського уряду, яку тепер оголосила преса, УРЯД И. К. В. ЗГОДЖУЄТЬСЯ З ОЦІНКОЮ ПРЕЗ. РУЗВЕЛЬТА МІЖНАРОДНЬОГО ПОЛОЖЕННЯ. СЛІД ПІДОЖДАТИ НА ВІДПОВІДЬ НІМЕЧЧИНИ ТА ІТАЛІЇ.

У британських миродатних колах не сподіються, щоб відповідь канц. Гітлера була прихильна і сумніваються чи становище канц. Гітлера уможливить здійснити ініціятиву Рузвельта. Зате більшу надію мають в Льондоні на відповідь Італії. Ініціятиву през. Рузвельта оцінюють з Льондоні далекосяглою з огляду на внутрішні відносини в Америці.

НЕҐАТИВНЕ СТАНОВИЩЕ НІМЕЧЧИНИ.

БЕРЛІН, ПАТ. В урядових колах заявляють, що Німеччина приняла телеграму Рузвельта до канцлера неґативно. Телеграму скермовано під злою адресою. Офіційно заявляють, що вже раз прийшло до прикрого досвіду по мировій заяві Америки. През. Рузвельт зовсім не згадує проблеми, яка істнує, а саме ідеольоґічної суперечности. В цій матерії є якраз засаднича ріжниця. Не можна домагатися від Німеччини, заявляють в миродатних колах Берліна, щоб Німеччина засіла при спільнім столі з Рузвельтом, який перед 24 годинами висловлював ще погрози війни, а нині виступає з галузкою мира. Німеччина не вірить у щирість таких починів. Німеччина передовсім не може так довго конферувати при спільнім столі, доки большевизм відограє рівноправну ролю в політичному житті.

Півофіційна „Дойче Дінст" пише: Підбурювати, опісля відогравати апостола миру — це політика, яку стрічаємо у президента вже не перший раз. При допомозі маневру през. Рузвельт намагається замаскувати політику окруження свою і демократії. Тому що ми вже раз переконалися, що це значить довіряти маніфестові президента Америки, світ не може дивуватися, якщо займемо дуже скептичне становище до того роду політичної акції зза океану. Далі згадана півофіційна аґенція пише: Мусимо вважати відозву вирафінованим маневром, якщо домагається від нас присяги на мир у світі тоді, як цей світ підбехтаний до війни не нами, але іншими і то у хвилині, в якій державні мужі великих демократій заявляють, що не знають ніяких ідеольоґічних суперечностей між собою і большевизмом, що нищить народи. Це означало би відкрити брами большевизмові для його злочинних плянів і акцій.

ГОСТРА ВІДПОВІДЬ НІМЕЦЬКОЇ ПРЕСИ.

БЕРЛІН, ПАТ. „Берлінер Морґенпост" в інспірованій статті звертається до през. Рузвельта з такими питаннями: 1) Чи хочете розпутати війну проти Німеччини та Італії своєю підбурливою промовою і виразним втручуванням до внутрішніх справ Европи?; 2) Чи хочете підбехтати американський нарід, щоб знищити найміцніші сповпи европейського ладу — Німеччину та Італію?; 3) Чи хочете своєю акцією підбехтати европейські держави до війни з тією метою, щоб заробити на доставах зброї і трійливих газів і так затерти наслідки своєї помилкової політики?; 4) Якщо цього хочете, то чому в найсоромніший спосіб від 1933 року підбехтуєте проти німецького народу?; 5) Чому підтримуванням ЖИДІВСЬКОГО БОЙКОТУ ПОГРЕБАЛИ АМЕРИКАНСЬКО - НІМЕЦЬКУ ТОРГОВЛЮ? ДАЛІ ЩОДЕННИК ЗАПИТУЄ, ЧОМУ РУЗВЕЛЬТ ВІДМОВИВ ДОЗВОЛУ НА ДОСТАВУ ГЕЛЮ ДО НІМЕЧЧИНИ І НА УЛАДЖЕННЯ ЛЕТОВИЩ ДЛЯ НІМЕЦЬКИХ ЛІТАКІВ. ЯКЩО СПОДІЄТЕСЯ, ПИШЕ АВТОР, ЩО ДО ВАШОГО ПОКЛИКУ ПОСТАВЛЯТЬСЯ ПОВАЖНО, А НЕ ЯК ДО ПРОПАҐАНДИВНОГО ШВІНДЛЮ, МУСИТЕ ДАТИ ДОКАЗ СВОЄЇ ДОБРОЇ ВОЛІ. ЩОЙНО ТОДІ БУДЕМО ДАЛІ З ВАМИ РОЗМОВЛЯТИ.

БЕРЛІН, ПАТ. „Дойче Діпльоматіш Політише Кореспонденц" пише м. ін.: Народи середущої Европи, окремо Німеччина, зробили дуже злий досвід з заявами пересякнутими моралами американських державних мужів, щоб не ставитися з найбільшим підозрінням до цієї телеграми. Якщо йде про самого президента, то він уже від років виявляв свою солідарність з ідейними противниками Німеччини, зокрема з большевизмом. Не занедбав нічого, щоб утруднити життя тим усім, які хотіли вести політику замирення і підтримував постійно політику окруження, що її вела Франція та Анґлія. Заанґажовані в цій політиці держави не відступили перед спробами захитання добрих і приязних взаємин держав оси з іншими европейськими державами. Рузвельтові — кінчить Д. Д. П. К. — його останній „рекламовий трік" не принеєс більших ніж дотепер успіхів.

ГОЛОСИ ФРАНЦУЗЬКОЇ ПРЕСИ.

ПАРИЖ, ПАТ Уся французька преса стверджує, що по виступі шефа американського уряду повинно прийти вияснення міжнароднього положення та докладне устійнення відповідальности. Якщо Німеччина відкине пропозицію матиме проти себе цілу американську опінію. Це може бути найважнішим наслідком виступу през. Рузвельта. Відмова Німеччини — стверджує багато щоденників — може довести до зміни американського закону про невтральність. През. Рузвельт — пише „Пті Парізієн" — вибрав відповідну хвилину на свій виступ. „Ле Жур" пише, що президент Злучених Держав кидає на терезки найвищі моральні цінности, а саме совість і розум. „Ль Ордр" пише, що американська пропозиція не позбавлена деякої утопійности. Ціле значіння заяви през. Рузвельта — заявляє „Ексцельзіор" — в тому, що канц. Гітлер мусітиме заняти становище супроти спрецизованої пропозиції. „Ле Тан" вияснює у вступній статті, що заява през. Рузвельта не має характеру ультимату під адресою Риму чи Берліна. Це жест, якого головною метою є ідея миру світа. Ініціятива президента зовсім розбиває тезу про здогадну погрозу окруження тотальних держав демократичними державами. Ця ініціятива розбиває теж концепцію життевого простору, необхідного для німецького та італійського народу, бо пропозиція президента змагає до організації торговельної співпраці і виміни сирівців.

Париська преса однодушно висловлює здогад, що різкий тон німецької преси розвіває всякі ілюзії щодо становища Берліна. „Парі Соар" заявляє: Нагальна реакція німецької преси на виступ през. Рузвельта така виразна, що не треба ніяких коментарів політичних кол Берліна чи Риму. Римські кореспонденти париських щоденників підкреслють, що італійська преса подає заяву покищо без коментарів. Тому італійська відповідь, підкреслює „Парі Соар", хоч буде покриватися засадничо з німецькою відповіддю, залишатиме деякі фірточки до дальших розмов.

„Raum und Boden".

Львів, 15. квітня 1939.

Шалена актуалізація міжнародньої тематики йде в парі з таким розпутанням пристрастей, яке не сприяє холодній та обективній оцінці зовнішніх подій і явищ. Українські громадяни находяться ще й у тому складному становищі, що — крім власних емоціональних спонук, які мають свої поважні джерела і впливають на стан умів — не можуть китайським муром відсепаруватись від настроїв довкільного польського громадянства, від підходу широкої польської опінії до міжнародніх подій, від польської (жидівської та польсько-жидівської) преси, яку кожний український інтеліґент читає та якій мимохіть, хоч би підсвідомо, дає себе суґестіонувати. І коли на формування польської прилюдної думки безумовно у величезній мірі впливає чинник емоцій, симпатії та ненависти, коли той чинник поза всяким сумнівом в немалій мірі викривлює фактичний стан справи та шкодить справі здорового суду, то воно не залишається без впливу і на нашу прилюдну опінію.

В останніх наших статтях вказували ми на цьому місці, що поза милозвучними фразами франко-англійської дипльоматії про оборону загрожених і т. п., стоїть у першій мірі інтерес не тих загрожених держав, які дістають ґарантії, тільки інтерес держав, які самі виступають з ініціятивою ті ґарантії давати. Та що досі тільки тому західні великодержави не виступали в обороні Австрії, Чехословаччини, Мемелю, Альбанії, бо їхні інтереси не були ще безпосередньо зачеплені, — зате нині істнує вже небезпека, що ті інтереси запечені будуть: бо загрожений Ґібральтар, і південна французька границя, і східня полоса Середземного Моря, і французькі північно-африканські кольонії, і дорога до Індій, і монополь кольоніяльний та гегемонія над морями. І для нічиїх гарних очей Велика Британія не вирікається своєї невтрально-байдужої позиції супроти справ европейського суходолу, а лише з калькуляції, що вигідніше мати за собою бльок держав, ніж бути ізольованою чи мати при собі одну лише Францію, коли її — британські — інтереси вимагатимуть збройної оборони.

Так само, як треба нам орієнтуватись у французьких і англійських інтересах, тих із життя, а не з деклямації, так само мусимо добре орієнтуватись в інтересах другої сторони, себто держав осі та в першу чергу — Німеччини. Річ не йде про те, чи ми є на німців огірчені чи ні, чи маємо підстави вірити в їхню пошану для гасла самовизначення, що його вони самі висунули та самі покинули, чи маємо підстави будувати українські замки на крихкому леді німецької публіцистичної пропаганди, яка за ніч змінює рейки. Коли ще давніше читали ми в одному польському львівському щоденнику, що наш дальніший підхід був спертий на чиймсь якійсь симпатії чи любови до німців, то відповідаємо рішуче: неправда. Навпаки, скільки разів була у нас мова про німців, стільки разів ми підкреслювали, що любов чи нелюбов тут абсолютно німпричім, та наводили безліч подій з українського історичного минулого, які дуже добре тямимо та які далеко не настроюють нас „любовно". Чи мова про німців чи про якунебудь іншу націю і державу — мова може бути тільки про істнування збіжних або розбіжних політичних інтересів, про істнування стичних пунктів у тій чужій національній (державній) рації та нашій українській. Навпаки: це ми закидаємо чимало полякам, що вони керуються давніми національними симпатіями та накипілими антипатіями при підході до актуальних політичних явищ і проблем та що через те вводять у свому громадянстві хаос. Це ми закидаємо чималій частині польських патріотів, що коли від нас вимагають обективности і визволення себе з тенет емоціонального чинника, то самі кепський дають приклад і на доказ цього нашого твердження вказуємо на їхній підхід і до українців та української проблеми, і до німців, і до москалів, і до мадярів...

Коли українська публіцистика ставить собі за завдання аналізувати нинішні міжнародні відносини та орієнтуватись у дальших розвоєвих лініях сучасної історії Европи, то ми не можемо наслідувати тієї частини польської преси (дуже часто польсько-жидівської, бо насиченої жидівським редакційним персоналом), яка всі заяви німецьких державних діячів, німецької преси, творців націонал-соціялістичної ідеольогії та керманичів закордонної політики III. Німеччини — бере у „лапки" та інтерпретує з кпинами. Коли польські редактори вважають, що роблять цим добру прислугу політичній освіті своїх читачів — то це їхня справа. Ми їх слідами не підемо, бо маємо на ролю преси в наші важкі часи та на характер політичної освіти, що її в масах поширює щоденна преса й політична публіцистика, — трохи інший погляд. І тому не вважаємо за доцільне розглядати актуальні німецькі програмово-політичні гасла тільки як відбивну для кпин або окликів обурення.

Таким програмово-політичним гаслом, яке є основною тезою і провідною лінією сучасної німецької закордонної політики, є гасло „Raum und Boden". Простір і земля — це ті вимоги німців, якими вони виправдують всі свої останні військові походи та на яких спірають і дальшу свою експанзію. Коли закидають німцям, що вони змінюють свої гасла залежно від конюнктури та що в той спосіб і гасло самовизначення замінили на гасло „життевого простору" (Lebensraum) — то в цьому тільки одна частина правди. Правдою є, що й Німеччина, як кожна держава та нація вживає у своїй практичній політиці конюнктуральних арґументів і що право самовизначення вона відкинула з тою хвилиною, коли рішила вмашерувати до Праги та признати мадярські не етноґрафічні тільки історичні права, але правдою є теж, що слова про „життевий простір" та „простір і землю" повторюються раз-у-раз у всіх націонал-соціялістичних творах та виступах, які мають характер документарного стверджування цілей німецької політики та життевих німецьких інтересів. „Raum und Boden" у перекладі на зрозумілу мову значить: терен кольонізації та прожитку для надміру німецького населення і хліб для всього населення німецької держави. Сирівці, промисл, імпорт, експорт, безробіття та його ліквідація через розбудову державного военного промислу, популяційна політика, карткова система на частину харчових продуктів, раціоналізація відживлювання разом із „одногорщиковим обідом", тоталізація і мілітаризація — все це проблеми, які зводяться до одного знаменника: **перенаселення і голод.**

Динаміка німецького експансивного імперіялізму викликала в усіх її сусідів атмосферу остраху за власну безпеку та психічну мобілізацію. Але наймогутніший спротив та найголосніше і найрішучіше „ні" — **не розвязує і не розвяже проблеми перенаселення німецької етнічної території і тамошнього браку харчових запасів.** І нема народу у світі, який погодився би з тим, що має на вічні часи голодувати, він, единий нарід у центрі Европи, та ще й нарід, який має нині державу з 85 міліонами населення. А німецький голод не є ніякою фікцією. Коли б ворожа — емоціонально ворожа німцям преса — не була така засліплена та робила зручну протинімецьку політику, то повинна б заперечувати всі звістки про німецькі харчові трудноші, про погану теперішню німецьку кухню, про скупі товщі, про залив німецького ринку „ерзацами". Але ненависть до німців засліплює ту частину міжнародньої преси так далеко, що вона сама злорадно описує найподрібніше всі ті німецькі прикрощі, забуваючи, що через те сама підтверджує найповажніший, найголосніший та единий німецький арґумент, який каже німцям перти в усі сторони, шукаючи тих можливостей фізичної екзистенції, що їх дає **терен осідку та хліб.**

Проблема мира чи війни — це проблема кольоній і хліба для німців — одного і другого у буквальному розумінні. Тому, що Польща, особливо її західні і північні землі, не можуть німцям дати ніодного ні другого — ми завжди скептично дивились на можливости німецької протипольської аґресії, бо не бачили в ній німецького інтересу. Тому, що одно і друге можуть дати Совіти — вірили ми у можливість німецько-совітського удару. Тому, що одно і друге могли б бодай частинно дати німцям власники й мандатарі заморських кольоній, за які не було б їм глузду розпутувати світової війни — припускали ми, що прийде у цій справі заґода. Коли б нині всі ті міркування взяли в дбі і вийшло щось зовсім інакше — то це не була б наша помилка: це була б траґедія людства та заперечення здорового розуму. **ік.**

З польської преси.

ЩЕ ОДИН НЕДОСКАЗ.

В ч. 84-ому „Діла" з 15-го ц. м. на цьому місці зреферували ми статтю „Ютра Праци" п. н. „Схід чи Захід" про польську політику в українській справі. Автор тієї статті скритикував ріжні концепції тієї політики, але своєї власної не дав. Подібним недосказом є стаття п. Станислава Старжевського в озонівському „Дзеннику Польскім" (ч. 103 з 16-го квітня ц. р.) п. н. „Польська східня політика".

„Польська східня політика — пише він — то передовсім наша постава до Росії. Ніколи, від моменту малощо не першої зустрічі з краіною царів, не укладалося наше взаємне співжиття мирно і приязно. Наша східня політика, у протилежности до західньої політики, мала і має по сьогоднішній день експанзивний характер. У тій експанзії ми натрапили на політику Москви, яка шукає шляхів виходу на захід і на південь до відкритого моря. У тій сутичці ми подалися, не так внаслідок нашої внутрішньої слабости, як супроти катастрофальної для нас збіжности інтересів східнього і західнього сусіда. Коли виявилася суперечність інтересів тих сусідів у добі світової війни — це дало нам змогу відзискати державу і здобути розмірно сильну міждержавну позицію."

На взаємини Польщі з Росією — каже автор — почав в останньому часі впливати крім Німеччини й Росії ще й третій чинник — Далекий Схід. Особливо в останніх роках японсько-російський конфлікт та війна в Китаю у високій мірі вяжуть свободу російських рухів на заході.

„Здібність Росії до участи та рішання в майбутньому европейському конфлікті сьогодні тісно звязана з напругою політичних відносин на Далекому Сході і сьогодні — треба злогадуватися — цей конфлікт буде одним зі звен майбутньої світової війни. В цьому стані ролл Польщі на Сході Европи набирає особливого значіння і є можливости забезпечити наше запілля на випадок аґресії на наші західні границі.

„Але сьогоднішня Москва — це не тільки столиця Росії. Російські політики большевицького режіму, таксамо як царський режім, є апостолами доктрин, що своїми аспіраціями переходять границі їх великанської країни. Большевизм і світова революція своїм засягом охоплюють сьогодні цілий світ і під тим оглядом перевищають панславістичну й византійську ідеольоґію царів. Тому, коли мова про участь Росії в майбутній европейській війні, то всі зацікавлені стають перед дилемою, в якому характері Москва візьме участь у тій війні? Чи як Росія чи теж як нарід покликаний, щоб підпалити світ революційною пожежею?

Тому, що — каже автор — продовж [illegible] літь Росія, навіть та неофиційна, ніколи не виявила симпатії до поляків, у відношенні до Росії Польщу мусить обовязувати холодний розрахунок і розвага.

„Спільний з Росією, а одночасно [illegible] мий елемент нашої закордонної політики [illegible] це українська проблема. Ця проблема [illegible] уваги на проґерманські симпатії українців найбільш вяже зі собою обі наші політики: східню з західньою. Правда [illegible] еї самої причини українська справа могла б стати звеном, що лучить Польщу з Росією. Але не забуваймо, що за [illegible] росіяни мають свій панславізм, як свою рідну московську розвязку, яка в [illegible] лому і нас поляків дітикула. На цьому відтинку мусимо думати про нашу власну розвязку, згідну з деякими традиційними концепціями."

Але про ту „власну" розвязку мабуть [illegible] довідуємося зі статті п. Старжевського [illegible] згодом?...

Увага! Українці міста Львова!

У днях від 13-го до 17-го квітня у льокалях Окружних Виборчих Комісій виставлені до перевірки списи виборців до львівської Міської Ради. Можна їх перевірювати від год. 10—12 та від 17—21-ої.

Кожний українець-виборець знайде у тих днях тільки часу, щоб переконатися, чи його втягнули у спис. Коли ні — треба негайно рекламувати.

ПРАВА МАЮТЬ ТІ, ЩО ВМІЮТЬ ЇХ БЕРЕГТИ Й ОБОРОНЯТИ!

Прилюдна збірка на Товариство „Відродження“

ДОЗВОЛЕНА ТАКОЖ У СТАНИСЛАВІВСЬКОМУ ВОЄВІДСТВІ.

Головна Рада Українського Протиалькогольного Товариства „Відродження“ повідомляє П. Т. Українське Громадянство, що крім львівського воєвідства, також станиславівське воєвідство дозволило на прилюдну збірку на Товариство „Відродження“ на 23. квітня ц. р. до замкнених пушок по містах та на 21., 22. і 23. квітня на збіркові листи по селах. Сподіваємося також такого дозволу на збірку і від тернопільського воєвідства.

Прохаємо П. Т. Українське Громадянство у ювілейному році 30-ліття діяльности Товариства „Відродження“ щедрими поголовними жертвами дати йому змогу повести переможну боротьбу з налогами пиянства та куріння серед українського народу.

ЗА ГОЛОВНУ РАДУ УКРАЇНСЬКОГО ПРОТИАЛЬКОГОЛЬНОГО Т-ВА „ВІДРОДЖЕННЯ“:

М-р Микола Ценко, голова. М-р Адам Антонович, за секретаря

Дальше припиняють діяльність українських товариств.

На днях припинено діяльність та опечатано льокалі читальні „Просвіти“ і Міщанського Братства в Гаях Великих, читальні „Просвіти“ і Музичного Т-ва „Трембіта“ в Березовиці Вел., читальні „Просвіти“ в Івачові Гор. Припинені товариства дістали від тернопільського старости рішення такого змісту:

Starosta Tarnopolski.
Nr. B. 42.

Tarnopol, dnia 30. III. 1939.

Do
Zarządu Stowarzyszenia
p. n. Czytelnia „Proświty“
w . . . .

Na zasadzie art. 16 i 24 prawa o stowarzyszeniach z dnia 27. 10. 1932 (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 808) zawieszam działalność stowarzyszenia p. n. „Czytelnia Proświty“ w . . . ., ponieważ działalność tego stowarzyszenia w okresie ostatnich wyborów do tamtejszej rady gromadzkiej została skierowana na tory polityczne i doprowadziła do czynów gwałtownych, kolidujących z kodeksem karnym, a powodujących w następstwie dochodzenia prokuratorskie, co zostało ukartowanym w lokalu czytelni „Proświty“, a co sprzeciwia się postanowieniom powyżej zacytowanego prawa i postanowieniom statutów, oraz zagraża bezpieczeństwu, porządkowi i spokojowi publicznemu.

Od tej decyzji można wnieść odwołanie do Urzędu Wojewódzkiego w Tarnopolu w drodze przez Starostwo tarnopolskie w ciągu dni 14, licząc od dnia następnego po jej doręczeniu.

Starosta powiatowy:
w. z. Zając, wicestarosta.

Про припинення діяльности всіх товариств у Ходачкові Малім ми вже подавали.

„ВЕЛИКОДНА ПИСАНКА“.

В часі Великодних Свят ц. р. розкинено в ріжних повітах краю летючки, яких текст подаємо нижче в інформаційних цілях:

До Братів Русинів!

Звертаємося до Вас, називаючи Вас старою відвічною назвою, але звертаємося до всіх

І до тих, котрі задержали назву Русинів і до тих, котрі назвали себе Українцями.

Не ходить нам о назву. Нам ходить о вспільне наше добро!

Вродилисьмося і виховалися на тій нашій вспільній земли...

Протягом цілих століть лучила нас доля і недоля.

Чиж не одна кров плине в наших жилах? Розглядьтеся між собою: чи не було Поляків в Ваших родинах?

А польські родини з тутейших земель, чи не мали в своім гурту Русинів?

Гляньте правді в очі!

Чи не лучила нас від соток літ вспільна св. католицька віра?

Чи мови наші ріжняться дуже між собою?

Протягом віків разом рамя при рамени кровавилисьмося на полях битв!

Від сім соток літ опиралисьмося разом всхідній навалі татарської дичі.

Будувалисьмо разом славу вспільної батьківської землі і вспільної Держави, поборюючи німецьку буту під Грунвальдом в 1410 р., де було 6 тисяч Русинів в війську польського короля Володислава Ягелли — та ратуючи Европу перед турецькою перемогою в вічно славній побіді Віденській Йоана III. Собіского в 1683 р.

Могли бисьмо вичисляти сотки примірів, назв і дат, де сини Річипосполитої — Русини, рука в руку з Поляками стояли біля себе в братніх рядах.

А коли чужі почали шукати в руськім народі союзника проти Польщі, настали найсумнійші часи для збаламучених Русинів.

Так було, коли Київська Русь пішла за Москвою, злегковаживши договір Гадяцький, котрий давав їй рівне місце з Короною Польською в Річипосполитій.

Так було і в пізніших часах, аж до наших днів.

В 1918 р. упадаюча Австрія втиснула Братям Русинам ніж в руку. Потекла кров...

Та хто з того мав хосен? Русь чи Польща?

А однак Польща хотіла забути о борбі в Малопольщі в тих сумних роках 1918—1919 та вже 1920 р. пішла на Україну, не в ціли підбою, лише щоби помочи братньому народови в віданскаваю волі.

Знова булисьмо рамя при рамени в жовнірських рядах.

Війна покінчилася нещасливо для України, бо забракло її сил, та свідомих горожан, що потрафилиб боротися, та удержати незалежність.

По війні чужі сили дальше підбурювали Русинів проти Поляків. Зачали діяти ся огидні річи: підпали, саботажі, убийства.

Чужі руки посіяли ненависть та незгоду.

Постала „Карпацька Україна“. Постала бо була потрібна Німцям в їхньому політичному виpахованю.

Нині О. Волошин, б. премієр тої „України“ коротко і ясно ствердив: „Німці ганебно нас обманули“.

А річ ясна — обманули тому, бо Німцям та Україна тепер вже є непотрібна.

Чиж отже не досить вже тех вислугувань чужим?

Чи не час, щоб ми почали жити в сусідській згоді і вспільною, згідною працею будувати та забезпечувати дім, в котрім живемо?

Чи не час зрозуміти, що лише в Польщі можете Ви, Русини, жити і розвиватися всесторонно?

Де маєте такі права, так розвинені власні інституції, як в нашій Державі?

Чи не час отверто узнати ту Державу з серця і без застережень за свою?

Ми Поляки не хочемо мати з Вас невільників ані горожан другої кляси!

Від Вас залежить Ваша судьба!

Запитайте тепер власного розуму і серця, що маєте дальше робити?

Запитайте власної совісти: чи справді той Поляк-Лях то Ваш ворог?

Звертаємося до Вас ми, шляхта загонова, бо ми близші Вам через вспільний, греко-католицький обряд.

Чи маємо бути собі все ворогами — вмісто братьми?

України ту не збудуєте, бо як світ світом вона ніколи на тих землях не їстнувала.

Велика і могуча Польща, потрафить боронити своїх земель.

А зрештою, чи то Ви хочете ту творити річи неможливі?

Чи не є Ви радше частим знарядям чужих рук?

Чи не на Вас поместиться їхня жертвинна робота!

Проводирі працюючі для чужих, укриються, а в Вас ударить караючий меч. І за кого, за що?

Чи не час, щоби наша Церква станула більше на службі Богови, чим політиці? — Та щоб ми чулися в ній добре — всі католики, без ріжниці народности?

Подаємо Вам братню долоню!

Перші і не перший раз подаємо руку.

Робимо то, вірні нашій польскій традиції згідного пожиття зі всіми горожанами Держави. Без ріжниці!

Робимо то як християни, памятаючі на найбільшу заповідь Божу, любити ближнього як себе самого.

Ждемо на Вашу відповідь, на Ваші діла.

Союз Шляхти Загонової Червінської Землі.

ЕСПАНСЬКА ДЕФІЛЯДА ВІДБУДЕТЬСЯ АЖ 15. ТРАВНЯ.

БУРГОС, ПАТ. Тутешні урядові кола не потверджують вістки, буцімто 2. травня мала б відбутися дефіляда еспанської армії в Мадриді із тріюмфальним вмаршом. Ця дефіляда мала б бути початком нової ери в Еспанії і по ній мала б настати демобілізація національної армії та надіслання до краю чужинецьких добровольців. Ця дефіляда відбудеться радше 15. травня у дні патрона Мадриду св. Ізидора.

—o—

ПЕРЕД ПОЛІТИЧНОЮ АМНЕСТІЄЮ В НІМЕЧЧИНІ.

З нагоди 50-ліття уродин Гітлера підготовлюють у Німеччині політичну амнестію, що приверну́ла б свободу кількасот особам, які перебувають у концентраційних таборах від аншлюсу Австрії.

—o—

ЗІ САВДІЙСЬКОЇ АРАБІЇ УСУНЕНО ІТАЛІЙСЬКИХ СТАРШИН І ТЕХНІКІВ.

МЕККА, ПАТ. Уряд Савдійської Арабії виповів працю всім 12-ом італійським старшинам і технікам, що були в його службі, та наказав їм негайно покинути край.

Савдійський уряд вислав усіх своїх 15-ох військових летунів до Єгипту, мабуть на перевишкіл. Ці летуни дістали вишкіл в Італії.

Румунський уряд вдоволений англьо-французькими ґарантіями.

ЗАЯВА ПРЕМІЄРА КАЛІНЕСКУ.

БУКАРЕШТ. АТЕ. Прем'єр Каілнеску зложив у пятницю вечором таку заяву:

„Румунія з вдоволенням приняла заяву прем'єра Англії, що запевняє повну англійську поміч на випадок війни; також приняли румуни подібну французьку заяву.

„Ми слідкуємо зі симпатією та зі зацікавленням кожну акцію, що змагає до закріплення мира, від якого задежить добробут та добрі взаємини зі сусідами. Румунська політика загально відома: уряд змагає до мирного порозуміння і старається входити у корисні торговельні взаємини з краями, з якими вяжуть його інтереси. Він готов кожночасно боронити свою незалежність і територію. Заяви, якими Англія та Франція скріплюють наші зусилля, є цінним причинком до консолідації загального мира. Такий крок — байдуже, відкіля він походить — витворює атмосферу довіря та порозуміння, якого нині так треба народам."

РУМУНІЯ НЕ ПРОСИЛА ҐАРАНТІЙ.

БУКАРЕШТ. АТЕ. Румунські часописи коментують англьо-французькі ґарантії прихильно, але з резервою, підкреслюючи, що ці ґарантії односторонні, що Румунія не просила їх.

Добре поінформовані кола пояснюють таке становище преси тим, що вона не хоче дразнити Німеччини перед виїздом мін. Ґафенку до Берліна.

Новий нарком освіти УССР.

КИЇВ. АТЕ. Президія найвищої ради УССР усунула наркома освіти С. Хоменка та заіменувала на його місце Ф. Редька. Як загально думають, ця зміна вяжеться зі загостренням русифікаційного режиму.

УБИВСТВО КОМУНІСТИЧНОГО ДІЯЧА.

МОСКВА, АТЕ. У Макашинові чернигівської округи хтось убив секретаря районової комуністичної орґанізації Логінова. ГПУ веде слідство.

НОВИЙ ГОЛОВА „ОСОАВІЯХИМУ".

МОСКВА, АТЕ. Головою центральної ради „Осоавіяхиму" заіменовано б. редактора закордонного відділу „Красної Звезди" Кобелєва. Його попередника, що займав це становище від 1937. р., Горшеніна, усунули у звязку зі замітами бездільности, видвигненими на 18. партійному зїзді.

—o—

ІТАЛІЙЦІ ЗГОЛОШУЮТЬСЯ ДО ФРАНЦУЗЬКОЇ АРМІЇ.

ПАРИЖ, АТЕ. Союз б. італійських комбатантів у Бастії (на Корсиці) приймає від кількох днів зголошення італійських добровольців до французької армії на випадок війни. В Аячіо зголосилося 500 італійців.

Італійські війська не зосереджуються в Піринеях.

ПАРИЖ, АТЕ. Від кількох днів говорили в Перпініяні, що італійські частини зосереджено в околиці Фіґерас та що еспанці будують укріплення в Банюльс. Інформації з найповажніших джерел стверджують, що ці поголоски неправдиві.

Естонія та Латвія не приняли совітської помочі?

Як подає „Дойче Альгемайне Цайтунг", у Ризі говорять, що уряд СССР запропонував поміч Естонії та Латвії на випадок, якби хтось їм загрозив.

Оба уряди відкинули пропозицію, уважаючи, що тепер ґарантія безпеки для них зайва.

ПЕРЕД ПРИЇЗДОМ ЕСТОНСЬКОГО НАЧАЛЬНОГО ВОЖДА ДО ПОЛЬЩІ.

В неділю вечором виїде до Варшави естонський начальний вожд ґен. Ляйдоннер з жінкою, якого запросив марш. Сьміґли-Ридз.

—o—

Збройні сили на Середземнім Морі.

„Дейлі Телеграф" подає сили обох противників на Середземному Морі.

Англія і Франція мають разом: 4 панцирники по 30.000 тон, 2 по 22.000 тон, 2 летунські бази, 10 важких кружляків, 9 легких, 64 контрторпедовці, 8 торпедовців, 48 підводних суден, 6 торпедових суден до переслідування.

Коли німецька ескадра, яку тепер висилано на Середземне Море, приплине на місце, Італія та Німеччина матимуть там разом 2 панцирники по 23.000 тон, 3 по 10.000 тон, 7 важких кружляків, 18 легких, 59 контрторпедовців, 70 торпедовців, 110 підводних суден, 50 торпедових суден до переслідування.

Як бачимо, англьо-французька фльота мала б перевагу у великих морських одиницях, італійсько-німецька — в малих.

Кредити на частинну мобілізацію

В ТУРЕЧЧИНІ.

Турецький парлямент признав надзвичайні кредити міністрові війни, на покриття коштів, звязаних з приспішеною мобілізацією 3-ох річників та з прохарчуванням воєнної фльоти і помічних кораблів.

ТАКОЖ ТУРЕЧЧИНА ДІСТАНЕ АНҐЛЬО-ФРАНЦУЗЬКІ ҐАРАНТІЇ?

ЛЬОНДОН, АТЕ. „Стар" заповідає, що в недалекім майбутнім Анґлія і Франція мабуть поширять свої ґарантії проти агресії також і на Туреччину. Переговори у цій справі йдуть з успіхом.

Німецький щоденник про польсько-англійське порозуміння.

БЕРЛІН, АТЕ. „Берзенцайтунг" містить статтю п. н. „Васаль Англії", звернену проти польської закордонної політики. Вислід льондонських розмов доказує — стверджує стаття, — що Англія і Польща дійшли до порозуміння у всіх засадничих питаннях та що вони готові заключити трівкий двобічний договір. Польща приняла супроти Англії зобовязання — без точнішого спрецизування умовин — які могли б зробити поміч необхідною.

„Зайве було б підкреслювати ріжницю між нерівними партнерами — польським і анґлійським, — які згори засуджують Польщу на ролю васаля, не зважаючи на всі куртуазні звороти збоку Англії."

М. РОМАНИШИН. 2)

Розбите муравлище.

Війна. Велика коханка, розкішна полюбовниця і недосяжна пані. Сукня у неї з білої ґази, або з зеленого шорсткого сукна. Любить однаково піхотинця і ґенерала кінноти, і моряка. Для всіх однаково щедра і сувора, вліймальна і недосяжна. Найбільша пані.

Але вона довго не посидить на одному місці. Непосидюха велика. Раз тут, то знову ген далеко, ледве оком глянеш, ухом почуєш. А там і відійшла. Урядовці беруть течки під паху і спішать на пять перед восьмою до бюра, а похатники беруть на плечі сакви і уріжноροдюють собі нудну буденщину похатництвом...

Семко Цимбалюк відкинув голову далеко взад, випружив руки, аж хруснуло в ліктях і встав.

— Ні! Так воно далі не буде! — вирішив у голос. — Часи змінилися, похатники також. Вони хочуть жити і я докажу, що вони потраплять жити, заложу першу у світі Республику Похатників, укладу закон і докажу того, що ні живолуп, ні вуличні ґрайки ніколи не заглядатимуть до наших торб за жебраниною.

Семко Цимбалюк поправив свою ґусту, побілену білими нитками гирю і добувши з глибокої кишені плаща черствий обламок викроєного хліба і зубок чісинку, настоячки вгризся в нього здоровими зубами, не так із голоду, як із нетерплячки, ці нестерпної лихоманки, що прокинулася в ньому пружною силою, запалом польового кота на вечірніх ловах.

Лише сонця не затримати на небі із попелу і сажи. Сонце, недавно яскраве, як розведена водою багра і якесь ніби розплизчасте на подобу розпаленої сталі, помітно остигало, і звужуючи свій до циркля виміряний кружок, западало за цвинтар. Щораз виразніше пахло вечірнім сопухом зі старої дільниці міста, що ще не мала критих кльоак і бетонових зливів. Семко Цимбалюк узяв наопашки плащ, закинув цимбали на плече і поволі сходив у кітловину. Порослий травою пісок, що крок обривався під його ногами і Семко западав по коліна часом по пояс. Всю його увагу захопили тепер живі людські постаті, що виразно замаячіли у вечірніх півсутінках на довкільних горбовинах і прямували у кітловину. — Значить йдуть! — шепнув півголосом Семко Цимбалюк і щільніше притиснув до уда свої цимбали. — Цікавий, чи багато дозідалося про мій поворот, чи післанці справилися добре за один день? Цікавий...

Небачний на свій пятьдесять пятий рік важкого життя і глибокі вибоїни в піску, Семко Цимбалюк підірвався миттю з місця і довгими кроками пострибав у кітловину.

Під лісом вже збиралося братство. Перші прийшли похатники, бо у них обхід кінчився звичайно в шостій вечора, як пани покидали покої і йшли до каварень, ресторанів, театрів, кін. Сідали гуртками, а дехто поодиноко і числили денний прихід у грошах і натурі.

Спритні і побігущі вони не могли нарікати на страту дня і фізичних сил і божого сонця. Призбирали тільки, що вигідно могли вилігуватися тиждень на горбах і смажити свої волохаті груди на сонці, або у холодку під лісом гути байдики у жіночому товаристві. А всеж, під тим думкою у недавне минуле, вони не могли встриматися від різкого проклону, такого щедрого і непомильного, як молитва за упокій душі, за здоровля родини, чи худібки.

— Шляк трафить ясний, що та війна наробила! Незадовго жити не дадуть чоловікові на світі! — репетував старий, волохатий дід, що мав примильний погляд і лице невинної дитини.

— Десять золотих без 45 сотиків за день, то сором і ганьба, — трясся середніх літ горбай, лисий як макітра, широкогубий, і судорожно теліпав звихненою рукою.

Краще лежати горілиць і дивитися на небо чи не спаде манна просто в губу? — глумилася збоку нестара з буряковим лицем і сідлами віспи молодиця, затулювала уста молоком ротплаканій дитині, а недолітки брудні і нечесані, широко роззявивши роти, дивилися дурними очима на рідних і нерідних батьків, що то все верзуть про нужду і недостаток. Семко Цимбалюк слухав тих жалів і нарікань, та збирав їх уважно у свою кострубату голову, усміхнений і насторожений.

Та не можна сказати, щоб Семко Цимбалюк любив похатників направду. Хоч сам він не про те говорили його неписані родинні документи, походив з їх кола, а його батько був славний між похатниками заливайко „Вереть", — проте він куди охотніше приставав серцем і душею і власною особою з другою громадою прошаків, катеринкарями, близчих до них між мінною жебрацького знання і культурою музичного інструменту.

(Далі буде)

Послання папи до еспанських католиків

ЧІТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО, ПАТ. Папа виголосив у неділю в радіо послання до еспанських католиків. На початку висловив радість з приверення мира в Еспанії, за який так гарячо молився папа Пій XI. З черги обговорив історичну місію Еспанії, якій Всевишній повірив передовсім наверненння на християнство нового світа та підкреслив, що Еспанія виступаючи в обороні ідеалів віри, дала в останьому часі доказ приклонникам матеріялізму, що понад усе панують вічні релігійні цінности. Далі папа присвятив частину свого послання епископам, священикам і черцям, які підчас останніх подій в Еспанії кровю припечатали свою віру в Христа. Вкінці висловив надію, що пацифікаційну політику в Еспанії переведуть згідно з засадами Церкви, що їх голосить ґен. Франко.

З Мадриду повідомляють, що червоні вбили 12 епископів.

Нарада в Букарешті.

БУКАРЕШТ, ПАТ. В королівській палаті відбулася нарада під проводом короля, в якій взяв участь прем. Калінеску, всі королівські дорадники і мін. Ґафенку, який зробив підсумки дипльоматичної акції в останньому часі. Експозе мін. Ґафенку приняли однодушно.

Агенція Радор повідомляє: Президія ради міністрів оголосила такий комунікат: Румунський уряд рішив відослати до дому найстарші річники, які покликано під зброю, по декляраціях мадярського міністра закордонних справ Чакія, оголошених 13. ц. м. на засіданні комісії в парляменті, в яких він ствердив, що Мадярщина шануватиме кордони Румунії.

Новий уряд в Бельгії без соціялістів.

БРЮССЕЛЬ, ПАТ. У кабінетовій кризі, що тягнеться вже майже два місяці, дійшло до нового звороту. Соціял-демократи узалежнили свою участь в уряді від рішення партійного конґресу, що має відбутися в понеділок. Прем. Пієрльо заявив, по розмові з королем, що цієї умовини не може приняти, бо уряд не може бути залежний від рішень поодиноких партійних груп. Тому рішився створити кабінет без участи соціял-демократів спираючись на католиках і лібералах.

Дальші переговори з Хорватами.

БІЛГОРОД, ПАТ. Переговори, які почалися в суботу в Загребі між прем. Цветковічем і провідником хорватів д-ром Мачеком, продовжуватимуть в понеділок. У політичних колах у Загребі здогадуються, що д-ра Мачека прийме регент кн. Павло у своїм замку у Словенії. В урядових і словацьких колах панує оптимізм щодо висліду ромов.

ВІЗИТА НАЧАЛЬНОГО ВОЖДА ЕСТОНІЇ У ВАРШАВІ.

ТАЛІН, ПАТ. У неділю вечором відїхав з Таліна з візитою до Польщі начальний вожд естонської армії ґен. Лайдонер з дружиною, вершим заступником шефа ґенерального штабу та польським військовим аташе.

Італійський король приняв альбанську корону.

РИМ, ПАТ. Стефані повідомляє: До Риму приїхала альбанська делегація з 40 осіб під проводом альбанського прем. Верлячі, зложена з представників усіх альбанських провінцій. ДЕЛЕҐАЦІЯ СКЛАЛА В СУБОТУ ЧОЛОБИТНЮ У ВЕНЕЦЬКІЙ ПАЛАТІ. ОПІСЛЯ МУСОЛІНІ ВИГОЛОСИВ КОРОТКУ ПРОМОВУ, ЯКУ ЗАКІНЧИВ ЗАЯВОЮ, ЩО ФАШИСТІВСЬКА ІТАЛІЯ ПРИНЕСЕ АЛЬБАНІЇ СПРАВЕДЛИВІСТЬ, ЛАД І ДОБРОБУТ. Знайте, що я вмію дотримати того, що обіцюю. З черги делеґація пішла на святочне засідання парляменту, де її привитали оплесками. ПАРЛЯМЕНТ ПРИНЯВ ЗАКОНОПРОЄКТ РАДИ МІНІСТРІВ ПРО ПЕРЕДАННЯ АЛЬБАНСЬКОЇ КОРОНИ КОРОЛЕВІ ЕМНУЇЛОВІ III. НА ЦЬОМУ ЗАСІДАННІ БУВ ТЕЖ МУСОЛІНІ З МАРШ. ҐЕРІНҐОМ. НА ЦЬОМУ ЗАСІДАННІ ВИГОЛОСИВ ПРОМОВУ МІН. ЧЯНО.

ВІН ЗАЯВИВ — як подає радіовисильня у Празі, ЩО ОСНОВОЮ ЗАКОРДОННОЇ ПОЛІТИКИ ІТАЛІЇ Є І БУДЕ ДАЛІ ТІСНА СПІВПРАЦЯ ДЕРЖАВ ОСИ.

В неділю перед полуднем король Віктор Емануїл III. приняв делеґацію у престольній салі, де зявився з членами королівської родини і членами уряду. Члени делеґації приїхали до квіринальської палати 14 двірськими повозами. ШЕФ ДЕЛЕҐАЦІЇ ВЕРЛЯЧІ ВІДЧИТАВ ДЕКЛЯРАЦІЮ СТВЕРДЖУЮЧИ, ЩО АЛЬБАНСЬКИЙ НАРІД ЖЕРТВУЄ ВІКТОРОВІ ЕМАНУЇЛОВІ III. АЛЬБАНСЬКУ КОРОНУ. ДЕКЛЯРАЦІЯ ОБІЙМАЄ ТЕЖ ПРИСЯГУ ВІРНОСТИ КОРОЛЕВІ. У ВІДПОВІДЬ КОРОЛЬ ПОДЯКУВАВ ЗА ЖЕРТВУВАННЯ ЙОМУ АЛЬБАНСЬКОЇ КОРОНИ ЗАЯВЛЯЮЧИ, ЩО ЇЇ ПРИЙМАЄ І ЗАПЕВНИВ, ЩО ЙОГО УРЯД ЗОБОВЯЗАВСЯ ЗАГАРАНТУВАТИ АЛЬБАНІЇ ЛАД, ПОШАНУВАННЯ РЕЛІГІЙНИХ СВОБІД, ПОСТУП, СУСПІЛЬНУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ, А З ОБОРОНОЮ СПІЛЬНИХ КОРДОНІВ ТАКОЖ МИР. НАМІСНИКОМ У ТІРАНІ БУДЕ ЧЛЕН КОРОЛІВСЬКОЇ РОДИНИ.

Пополудні делеґацію приняв мін. Чяно, опісля делеґація склала візиту посадникові м. Риму. В понеділок відбудеться в честь делеґації руханково - спортовий попис на стадіоні Мусолінія.

ІТАЛІЙСЬКІ ВІЙСЬКА ЗАНЯЛИ МІСЦЕВІСТЬ КОРОЛЯ ЗОГУ.

ТІРАНА, ПАТ. Італійські війська заняли в неділю місцевість Бурелі, де уродився король Зоґу.

Важні наради марш. Ґерінґа в Римі.

ОВАЦІЇ ДЛЯ МУСОЛІНІЯ І ҐЕРІНҐА В ПАРЛЯМЕНТІ І ПЕРЕД ВЕНЕЦЬКОЮ ПАЛАТОЮ.

РИМ, ПАТ. В суботу рано марш. Ґерінґ в товаристві німецького амбасадора Макензена і почоту склав в Пантеоні лавровий вінець на домовинах королів. Опісля склав вінець на могилі невідомого вояка і склав візиту мін. Стараче. Пополудні марш. Ґерінґ з дружиною поїхав до Квириналу, де приняв його король, а його дружину королева. Король гостив Ґерінґа сніданням, в якому взяв участь Мусоліні, мін. Чяно та мін. Альфієрі, німецький амбасадор з членами амбасади і високі достойники.

Дипльоматичний редактор аґенції Стефані пише, що дата 15. квітня 1939 р. є датою, якої слідів не зуміє затерти ніяка людська сила. Альбанія обєднана з Італією. Европі не залишається нічого іншого, лише приняти це до відома. Останнє засідання італійського парляменту буде спеціяльно знаменне з огляду на маніфестації приязни під адресою Німеччини, Мадярщини, Еспанії та Японії. Одночасно сердечні овації уладжено Югославії, що виявила прихильне відношення до Італії. Нове положення в Альбанії може лише причинитися до рівноваги і довести до спокою у відношенні до Білгороду та Атен. Заяву про стрічу у Венеції приняв парлямент з вдоволенням, як потвердження італійської політичної лінії, якщо йде про приязнь і співпрацю з Югославією на устійнених основах у березні 1937 р. Зобовязання римського уряду у справі відкликання італійського війська з Еспанії льояльно будуть дотримані.

В неділю Ґерінґ відвідав копальняну виставу в Римі. Опісля мін. Чяно гостив його сніданням. Пополудні відбув нараду з Мусолінієм у Венецькій палаті. Маса народу, що зібралася перед палатою, змусила оваціями двічі Мусолінія і Ґерінґа появитися на бальконі Венецької палати.

Мобілізаційні розпорядки в Голяндії.

АМСТЕРДАМ, ПАТ. Вояків, які відбули військову службу і мали на днях перейти до резерви, затримали в полках. Цей розпорядок пояснюють напруженим політичним положенням.

Вїзд до Ґібральтару заложений мінами.

Льондонський „Ексчендж Телеграф" пише, що у звязку з вістками про рухи військ на еспанськім півострові англійські чинники слідкують з великою увагою за розвитком положення. Концентрація англійського війська у Ґібральтарі є нормальним засобом обережности з огляду на напружену міжнародню ситуацію. Англійське міністерство війни оголосило вчора що 22. квітня залога в Ґібральтарі буде змінена одним курінем валійської ґвардії з Англії. Команда фльоти в Ґібральтарі почала закладати вчора міни при вїзді до порту.

ПРИЇЗД ФРАНЦУЗЬКИХ ПАНЦИРНИКІВ ДО ҐІБРАЛЬТАРУ.

ҐІБРАЛЬТАР, ПАТ. В неділю рано приїхали до Ґібральтару два французькі панцирники: „Льорен" і „Бретань" та два контрторпедовці: „Фантаск" і „Терібль". Кораблі закинули якорі на полудневім мольо. По короткім побуті кораблі відплили у невідомому напрямі.

Військовий і летунський аташе французької амбасади, які прибули перед двома днями до Ґібральтару, покинули в неділю Ґібральтар і виїхали до Малаґи.

Лише Бог може врятувати Европу перед війною.

ЛЬОНДОН, ПАТ. ДЕ ВАЛЕРА ВИГОЛОСИВ У НЕДІЛЮ В ЕЛІС У ГРАФСТВІ КЛЕР ПРОМОВУ, В ЯКІЙ ОЗНАЧИВ СТАНОВИЩЕ ІРЛЯНДІЇ НА ВИПАДОК ВІЙНИ. ЗДАЄТЬСЯ, ЗАЯВИВ ДЕ ВАЛЕРА, ЩО ЛИШЕ БОГ МОЖЕ ВРЯТУВАТИ ЕВРОПУ ПЕРЕД ВІЙНОЮ, ҐРІЗНІШОЮ НІЖ ОСТАННЯ. Ера міжнародніх пактів у роді ПАКТУ КЕЛЬОҐА ПЕРЕЖИЛАСЯ. НИНІ НАД МІЖНАРОДНІМИ ВЗАЄМИНАМИ ПАНУЄ ВИКЛЮЧНО СИЛА. ДЕ ВАЛЕРА ЗВЕРНУВ УВАГУ, ЩО ІРЛЯНДІЯ ПОВИННА ВЖИТИ ЗАСОБІВ, ЩОБ БОРОНИТИСЯ. БАЖАННЯМ ІРЛЯНДСЬКОГО НАРОДУ ТА УРЯДУ ВІДВЕРНУТИ ВІЙНУ ВІД КРАЮ. МЕТОЮ ПОЛІТИКИ ІРЛЯНДІЇ ВДЕРЖАТИ НЕВТРАЛЬНІСТЬ НА ВИПАДОК ВІЙНИ.

Летунський пакт Анґлії з СССР.

Французькі офіційні кола потверджують вістки, що Англія і Франція запропонували СССР приступити до військового летунського договору. Тому мін. Бонне відбув довшу нараду зі совітським амбасадором у Парижі Суріцем.

ЛЬОНДОН, 17. 4. ПАТ. Льондонські політичні кола запевняють, що вчорашня розмова британського амбасадора у Москві Сідса з Літвіновом посунула справу совітсько-британського порозуміння наперед, але в цій справі сподіються ще другої розмови. По вчорашній розмові амбасадора Сідса з Літвіновом дипльоматичні кореспонденти „Обсервер"-а і „Сандей Таймс"-а поміщують точні інформації. Кореспондент „Обсервер"-а стверджує, що докладного характеру британської пропозиції, що її представив амб. Сідс Літвінові, не подано. Одначе розмова вияснила, пише кореспондент, що совітський уряд готовий поширити совітсько-французький пакт на Вел. Британію, лише годі сподіватися повного порозуміння в такому короткому часі, доки ще не обговорено подробиць. Між іншим мусять обговорити, чи пропонований пакт взаїмної допомоги обовязуватиме також на Далекому Сході.

Іншою трудністю є застереже[illegible] Польщі проти гарантії СССР у справі агре[illegible] Застереження Польщі — на думку кореспондента — є двоякого характеру: 1) Польща не може під ніякою притокою згодитися на присутність совітських військ на польській землі; 2) прийняття Польщею ґарантії від СССР мало б лише провокаційний наслідок.

Дипльоматичний кореспондент „Сандей Таймс"-у запевняє, що Сідс у розмові з Літвіновом розвинув британські пропозиції співпраці з СССР у системі пактів проти агресії. БРИТІЙСЬКИЙ АМБАСАДОР ПРОПОНУВАВ ЗАКЛЮЧИТИ ПОРОЗУМІННЯ, НА ОСНОВІ ЯКОГО ЛЕТУНСЬКІ ВІЙСЬКА В. БРИТАНІЇ, ФРАНЦІЇ І СССР ВЖИЛИ Б АВТОМАТИЧНО З ДОПОМОГОЮ КОЖНІЙ З ДЕРЖАВ, ЯКІЙ ВЕЛ. БРИТАНІЯ ДАЛА ҐАРАНТІЮ.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро пише: БРИТІЙСЬКО-СОВІТСЬКИЙ ЛЕТУНСЬКИЙ ДОГОВІР БУДЕ БАЖАНИМ ІНСТРУМЕНТОМ ДЛЯ СОВІТСЬКОЇ ПОЛІТИКИ, БО ДАСТЬ ЗМОГУ СССР ВПЛИВАТИ У ВІДПОВІДНІМ ЗМИСЛІ НА ЕВРОПЕЙСЬКУ ПОЛІТИКУ.

Концентрація фльоти Злучених Держав на Тихому Океані.

ВАШИНГТОН, ПАТ. Департамент маринарки видав фльоті Злучених Держав приказ повороту з Атлянтійського Океану на Тихий Океан. Відкликано визначену на 27. ц. м. морську ревію, що мала відбутися недалеко рога „Вірджінія". Згаданий розпорядок видано тому, що майже ціла американська фльота була від 5-ох місяців на Атлянтійському Океані, що — на думку департаменту маринарки — відбилося некорисно на рівновазі світових морських сил.

—о—

Італія евакує французьких селян.

НІЦЕЯ, ПАТ. Італійський уряд устійнив день 15. квітня остаточним речинцем для евакуації ґрунтів, положених по італійськім боці, які належали до французьких селян. 62 французькі родини покинули свої посілости.

—о—

Спорт.

Нарешті перемога в Перемишлі.

УКРАЇНА—ПОЛЬОНІЯ 3:2 (1:0).

Змагання з Польонією в Перемишлі були для України завжди найважчі, не звяжаючи на те, чи Польонія була в добрій, чи злій формі. Навіть у той час, коли Україна виявляла свою найвищу форму і мала за собою перемогу над найсильнішими противниками, з Польонією їй не вдавалось виграти, не тому, що вона була краща, тільки тому, що грачі чорно-червоних були завжди психічно наставлені на програну. Ці програні були іноді дуже прикрі, не з уваги на пункти, але з уваги на публику, яка навіть із дальших околиць Перемищини приходила оглядати гру України.

Цим разом ситуація змінилася: української публики на змаганнях майже не було, польська публика не була, очевидно прихильно наставлена до чорно-червоних одначе Україна перемогла зовсім заслужено, хоч і у скромнім відношенні. Мусимо признати, що до цих змагань привязували змагуни України велике, просто престіжове значіння та наставлені були рішуче на перемогу. Виявилося, що воля перемогти і відповідне психічне наставлення грало в цім випадку вирішну ролю.

По цих змаганнях Україна відбила собі до деякої міри страчені з Погонею пункти та одночасно посередньо поправила ситуацію Сяну, який має лиш 1 п. більше страчений, як РКС і 2 більше, як Польонія. Україна грала в такому складі: Босий (Ґюра), Скоцень І, Мікльош, Романець, Нойман, Каратницький, Диць, Гошовський, Мікльош, Скоцень ІІ. і Магоцький.

Як цілість дружина чорно-червоних була рішуче краща від Польонії, при тому її найкращою частиною була без сумніву залога й Босий. Зокрема Скоцень І був просто непрохідним муром для нападу Польонії. Помічь теж виконала своє завдання, при чому Романець і Нойман грали зовсім добре. Найкращим грачем нападу і взагалі на грищі був Мікльош І, який двоївся-троївся по грищі, ініціював всі акції, пхав своїх партнерів у бій, стріляв, словом був змагуном, який причинився у сто відсотках до перемоги своєї дружини. Його партнери по обох боках випали слабше, при чому найслабше в нападі заграв Скоцень. Оба крайники добрі.

Ворота здобули: Мікльош 2 і Магоцький. Перші ворота впали з далекого гострого стрілу Мікльоша, другі впали з центри Диця, яку добив Магоцький. Треті ворота знову здобув Мікльош, який притомно використав ситуацію і відбитий воротарем мяч добив до воріт. Польонія здобула одні ворота з несправедливого карного.

Польонія грала дуже гостро, намагаючися перемогти за всяку ціну. Суддя п. Стшелецький викинув із грища Гловача з Польонії, який ударив в лице Магоцького. Коли ж на 2 хв. перед кінцем суддя подиктував несушно карного і Магоцький протестував проти того рішення, суддя виключив теж і Магоцького з гри. Поза помилковим рішенням із карним, суддя був обективний. Видців к. 2000.

В якій атмосфері відбувалися змагання найкраще зільовує факт, що цілу дружину України мусіла вивести на двірець поліція і змагуни Сяну.

Перемишль, 16. 4. Сян(комб)—Чувай 1:1. Сян виступив до цих змагань без Турка й Гуцула, з Кішкою на середині помочі, який грав д. добре.

Сян II.—Польонія II. 1:1.

ЛЬВІВ. **Чорні—Ресовія 1:0 (1:0).** Нецікава й повільна гра. Ворота для Чорних здобув Шайнер. Суддював п. Земан

ЛЬВІВ. **Гасмонея—Погонь І. Б. 1:0 (0:0).** Вирішні ворота впали зі самовбивчого стрілу. Гра нецікава. Погонь не використала карного. Суддя п. Вебер.

ЛЬВІВ. **Лехія—РКС 1:1 (1:1).** Ворота для Лехії здобув Книжницький. для РКС-у Зуб із карного. Суддя п. Саварин.

САМБІР. Юнак—Корона 7:1 (3:1). Добра гра нападу Юнака, який здобув ворота зі стрілів: Кручка і Габовського до 3 і Максиманського.

ТАБЕЛЯ ОКРУЖНОЇ ЛІГИ:

1.	Юнак	15	23:7	39:17
2.	Україна	15	19:11	38:21
3	Погонь І. Б.	16	18:14	39:26
4	Погонь Стр	14	16:12	39:24
5.	Чорні	13	15:11	23:21
6.	Гасмонея	14	15:15	16:19
7.	Ресовія	14	14:14	27:27
8.	Лехія	14	14:14	15:16
9	ВКС	13	12:12	25:17
10	Корона	15	12:18	22:48
11.	Польонія	15	11:19	23:33
12.	РКС	15	10:20	9:18
13.	Сян	15	9:21	18:40

ДЕРЖАВНА ЛІГА.

КАТОВИЦІ. Рух—Погонь 4:1 (0:1). Погонь грала в І половині з вітром і мала легку перевагу. Ворота для Погоні здобув Шмідт із карного. Для Руху: Петрек (карний), Водаж, Слота і Вілімовський. Видців к. 4000. Суддя Франк із Варшави.

ЛОДЗЬ. Висла—Уніон-Турінг 3:1 (1:1).

ВАРШАВА. Польонія—Варта 3:1 (2:1).

КРАКІВ. АКС—Гарбарня 3:2 (0:0).

КРАКІВ. Краковія—Варшавянка 2:1 (1:1).

БОКС.

ЛЮБЛИН. Люблин—Варвава 10:6.

ПІНГ-ПОНГ.

ВАРШАВА. Ковно—Варшава 7:2.

„ЗОРЯ", ДРУЖИНА ЗМАНІРОВАНИХ ЗІРОК

ПКС—ЗОРЯ 3:1 (1:0).

Зовсім заслужена програна Зорі, яка заграла ц[illegible] річу не так слабо, як просто безнадійно. За вийнятком воротаря, який урятував свою дружину від вищої програної та можливої гри обох бічних помічників Вовка й Андрійчука, всі інші грали нижче свого звичайного рівня, при чому незвичайно слабо заграв цілий напад, який виявив гідну подиву трусливість, неповоротність і найважніше лінивство у грі. Якщо йде про відємну оцінку, то з успіхом суперничали зі собою в тому Балдик, Гарбачевський і Максимів. Крушельницький і Жовнір навіть на відємну заслуговують. Для них обох, при такій грі, нема зовсім місця в дружині. Аж до знудження довге придержування мячів, „кивання" (вміти „киватись" треба вміти) і неймовірна безпорадність під воротами, до того ще повний брак амбіції — ось „прикмети" вчорашнього нападу Зорі. Коли до того ще додати незвичайно слабу форму Данилевича, який давніше все був підпорою нападу, то можна собі змалювати цілість гри ремісничої дружини. Не дивно, що при такій грі Зоря здобулася ледви на одні ворота, стріляні зблизька під сильно гострим кутом (Крушельницький — це був одинокий його ясніший промінчик на двох змаганнях) і то з неконче певної позиції (офсайд).

Цілій дружині треба тренінгу, тренінгу і ще раз тренінгу: спорти, довгі біги та руханка. Старі незабутні „зірки" найкраще заступити молодшими змагунами поки ще час. Оцих кілька гострих, але справедливих слів повинно Зорі принести тільки користь.

ПКС грав незвичайно жертвенно, з величезною амбіцією, хоч технічно не багато кращий був від Зорі. Найкраща в ПКС-і залога й лівий крайник. Всі грали гостро, але не за гостро.

Суддя п. Квасік достроївся до гри дружин. Публики к. 400 осіб.

ПАСТ—СТЕП 2:0.

Степ не має цього року щастя до мистецьких змагань, хоч і грає амбітно. У дружині Степу дається відчувати сильно недостача кількох добрих грачів, що брали участь у минулорічних змаганнях. Головна вина об[illegible] програної спадає на анемічний напад, бо залога й помочі грала зовсім добре.

СЛАБИЙ ПЕРШИЙ ВИСТУП ЮНІОРІВ УКРАЇНИ.

УКРАЇНА — ГРАНІТ 2:1 (1:1).

Перший виступ юніорів України в цьому сезоні не випав найкраще. Не зважаючи на те, що червоні мали майже 90% із гри, вони не вдоволили, бо не виявили тої давньої проворности та рухливости. Молодим змагунам недостає ще доброго бігу, [illegible] дости і що найважніше, напад не вміє рішитися на стріл. До того стріли виходять занизькі й [illegible]. Найгіршим змагуном був Зубач, який [illegible] своєю неповоротністю й повільністю. При тому його найголовнішою хибою є те, що він за довго придержує мяч, намагаючися дріблювати, що при його [illegible] ротности не завжди йому вдавалося. При тому [illegible] постійно форсував гру лівою стороною, [illegible] правої. Найкраще грав Михальчук на середині [illegible] тільки повинен трішки стемперувати свою [illegible] вість. Невдалим [illegible] виступ Куса. Залога [illegible] взагалі добре, хоч у другій половині, коли вона грала проти вітру, часто створювала довкола [illegible] ції. Богурат ІІ. повинен рішуче відвикнути від [illegible] лінгів, які для заложника просто карygідні.

Ворота для України здобули: Кульчицький [illegible] лодший) і Нагірний.

ПЕРЕМИШЛЬ. СЯН — ЕЛЕКТРОВНЯ 2:4. Заслу-жена перемога юніорів Сяну.

Сторінка без політики.

РАД У ВІЧНОМУ ЛЕДІ.

У Північній Канаді, покритій грубим ледом, шаліла страшна хуртовина. До кінцевої зупинки американської залізниці було 1.000 миль. Серед тієї пустині лиш де-не-де виринали нуждені хатини торговців футрами, або ген далеко гинули з очей сани мандрівних ескімосів. У цій закутині американського континенту не могли жити люди. Ледом покриті береги і вічна мовчанка мертвої природи відстрашувала всіх від мандрівки в „біле пекло". Свист вітру мішався з виттям голодних вовків, що стадами перебігали цілий край.

Шукачі золота.

Це було у травні 1930 р. Серед хлипання північного вітру пробивало собі дорогу двоє людей. Вони поволі та докладно перешукували береги Північного Моря. Не зважали на ніщо; навіть на те, що в кожній хвилині можуть упасти в обійми вічного леду. Це два канадійські шукачі золота, що забажали тут пробувати щастя, хоч знали чим рискують. Кожний інший давно покинув би свою постанову та вони вперто йшли вперед.

50° нижче зера показував термометр. Гаряча страва замерзала в ледоваті кулі в дорозі до уст, а від морозних вітрів дубіли руки. Довкола не було ні сліду золота, тільки однакові брили якогось лискучого, чорного каменя стелили дорогу.

Камінь, що світить.

Це був припадок, що шукач золота Біне кинув до торби кусник чорного каменя і це був припадок, що він поглянув на нього в темному шатрі. Один погляд на цей камінь рішив про його життя та подарував людям дорогоцінний скарб. Коли Біне побачив, що чорний камінь світить, закричав і як навіжений кинувся свому товаришеві на шию. Це не було золото! Це був тисячу разів дорожчий... рад, що знаходився в цьому мінералі.

Нема у світі нічого дорожчого над рад. Цілий його запас на світі ледви 500 грамів. Один, єдиний грам раду робить людину багатою, одна десята грама — це гордість великих шпиталів, а одна тисячна грама може тисячі людей вирвати з обіймів смерти. Міліони хворих на рака чекають ратунку, а у нас всього 500 грамів.

Скарби у вічному леді.

Тільки малі зложжя смоляної руди, що з неї видобувають рад, знані на світі. Біне знайшов цілий беріг тієї чарівної руди — найбільші поклади у світі лежать тисяч миль від південного кола. Минали місяці тяжкої праці. Кожну машину, кожний кусень страви привозили запряжені до саней пси. Дорога змагалась з морозними вітрами і непролазними горами. Тисячі долярів коштував транспорт чарівної руди, але не менше як 1.000 тон потрібно, щоб видобути 1 грам раду. 1.000 тон можна примістити на шпилі мізинного пальця.

Рад, що літає.

Сьогодні серце північної пустині повязане мережею летунських ліній з великими містами Америки. Пси запряжені до саней уступили перед літаками. Літаки привозять поживу та забирають смоляну руду. Техніка перемогла біле пекло. На цьому місці, де колись стояло шатро шукачів золота, сьогодні стоїть місто зложене із дванадцяти домів. Снігом покриті гори і широкі рівнини це місце де тепер живуть піонiри цивілізації, англійці, американці і німці — це люди, що відбирають землі дорогий скарб.

Одна жінка і сто мужчин.

Радіюм-Сіті (так зветься нове місто) заселює 101 людей. Сто мужчин і одна жінка живуть там на кінці світа. Єдина жінка Вірджінія Валлі була лікаркою в шпиталі в Торонто. Сьогодні вона душа нового міста; водночас лікарка, директорка канцелярії, почтарка та кухарка. Радіюм-Сіті дає річно 85 грамів раду. Лікарська штука цілого світа залежить від праці тих сто осіб. Залізна воля відкрила цей скарб і залізна воля видобуває його із замерзлої, арктичної землі.

Сто мужчин і одна жінка стоять на сторожі людської культури. З нім. Ю. К—ш.

Сміливий злодій.

Парижанин Альберт Патіро був митним урядовцем. На своєму скромному становищі він заробляв, на його думку, замало і коли трапилася нагода „стягнути" 24.000 франків, він не показався більше до праці і покинув теж свою жінку. Переїхавши в іншу паризьку дільницю, де віднайшов свою приятельку Ліссі Котті, запропонував їй подорож на Рівієру. Він сказав їй, що виграв на льотерії і вони вибралися обоє до Ніцци. Але там парижанці скоро знудилося досить спокійне життя і вона забравши кралькома Патіротові 10.000 франків вернулася в Париж. Патіро поїхав за нею, почав її шукати, але надаремне. Тоді він пішов на поліцію, де як йому було відомо, вона записана на „чорній листі". Він був такий схвильований, що поліція звернула на нього увагу і заарештувала його. Патірота засудили на рік вязниці, тому що він вкрав державні гроші, а його приятельку тільки на два, бо вона могла не знати, що це гроші крадені. Все-ж він „помстився".

—o—

Процес за фільмовий сюжет.

Фільма „Суез", яку ми бачили недавно тут у Львові дала привід французькій родині Лесепсів до скарги проти виробництва. Правнук Фердинанда Лесепса ґраф Людвик де Лесепс скликав цілу родину, щоб запротестувати проти виведення свого предка у фільмі „Суез" в некорисному світлі. Передовсім він стверджує, що Лесепс у фільмі займаючися таким велитенським підприємством має всього 25 років, у що глядачі не вірять. Поправді він мав тоді 50 років і троє дітей. Крім цього вся любовна історія з королевою Евгенією вигадана і вона ображує память великого інжиніра і великої королеви. Найгірше те, що у фільмі Лесепс зображений, як молодий авантурист, що для свого себелюбства жертвує своєю родиною, приятелями, а навіть батьківщиною. В дійсности це був чесний і зрівноважений громадянин

Музей копаного мяча.

В Льондоні відкриють небавком музей, який присвячений історії англійського копаного мяча. Там буде зображена картина того улюбленого англійського спорту, разом з усіми його успіхами. Публика зможе оглядати старі шкуряні мячі, що брали участь у найріжнородніших міжнародніх змаганнях, ріжнокольорові однострої, що їх носили визначні змагуни і дорогоцінні відзнаки та нагороди. Крім цього у вітринах музейних саль, буде поміщена вся література цього спорту, від її перших скромних початків, аж до останніх великих спортових органів і цікавих знимок.

—o—

Рузвельт і мурини.

Цими днями відбулася у Вашингтоні перед памятником Линкольна велика офіціяльна імпреза, у програмі якої взяла теж участь славна муринська співачка Маріон Андерсон. Присутні на цій маніфестації кажуть, що співачка ще ніколи не співала так гарно, а численно зібрані мурини приготовили Рузвельтові величезну овацію. Уряд думає запросити чорну співачку до Білого Дому, де вона буде співати у приявності короля Юрія і королеви Єлисавети.

Це викликало великий ентузіязм серед муринів в Америці.

Кінова хроніка.

До Парижа приїхала Ліліяна Гарвей, відома з таких фільм як „Дорога в рай" і „Конґрес забавляється". Через недугу вона довгий час не виступала, а тепер приготовляється до фільми із життя Шуберта „Серенада", де вона буде грати головну ролю балерини. Паризька преса звертає увагу своїм землякам, що панує зовсім фальшивий погляд буцімто вона німка. Вона англійка, що проходила свої кінові студії у Берліні.

Син відомого німецького режисера Макса Райнгарда — Вольфґанґ заанґажований до голівудської кінової фірми братів Ворнер, де підготовляє фільму „Життя доктора Ерліха".

Славний німецький режисер Ернест Любіч до спілки з другим німцем С. Лесером підписали контракт з відомою американською фірмою Юнайтед Артістс, щоб утворити нове фільмове підприємство для випуску на рік трьох фільм. Ціна кожної фільми буде міліон долярів.

Шарль Боає по повороті з Голівуду буде награвати в Парижі фільму на підставі песи М. Ашара п. з. „Корсар".

Російське кіновиробництво приготовляє з 125-ліття уродин Лермонтова фільму, де буде зображене трагічне життя поета від моменту його висилки за кару на Кавказ аж до його поєдинку.

У Голівуді Сесіль де Міль працює над фільмою з біблійної історії „Естера", яка коштуватиме міліон долярів.

—o—

ГУМОР.

З ЖИТТЯ КОМПОЗИТОРА РОССІНІЯ

У Парижі відновляють дім, де жив Россіні від 1857 року аж до дня своєї смерти 13. листопада 1868. Россіні живучи там став справжнім парижанином і приймав щосуботи у себе найвизначніших людей своєї доби. Там бував Ліст, Верді, Вагнер, Обер, Берліоз, славна співачка Патті, великі малярі Делякроа і Доре, і такі міліонери як Ротшільд.

Раз один із гостей увійшовши застав Россінія при фортепіяні, тоді, як він страшно какофонічно старався відограти якусь партитуру Вагнера.

— Чуєте, які страшні дисонанси! — сказав Россіні з безнадійним жестом. — Алеж маестро — відповів йому гість — ви обернули партитуру другим боком! — Щож? — відповів Россіні, — я пробував уже і просто і також нічого не виходить.

Співачка Патті прийшовши раз до нього на вечір хотіла його гостям зробити приємність і відспівала одну арію з його опери „Облога Коринту". Співаючи, вона додавала до арії так багато фіорітур, що Россіні на кінці спитав:

— Та дрібничка дуже приємна. Чия це?

Россіні був дуже гордий на свій куховарський хист і часто приймав гостей власними вигаданими стравами. Після одної вечері при десері він заграв гостям свою нову симфонію, а коли вони вихваляли його твір, він сказав:

— Дякую дуже, але мусите признати, що мої сьогоднішні макарони ліпші!

Норми субскрипції позички протилетунської оборони.

Ґенеральний комісаріят позички протилетунської оборони оголосив орієнтаційні найменші норми при субскрипції позички протилетунської оборони для ріжних професій.

Промисл: І. пром. кат. промислового свідоцтва 2% устійненого обороту за 1938 р.; II. кат. — 1%; III. кат. — 1 %; IV, V, VI. і VII. кат. — 1/2%. (Основою обчислення є ціна катеґорій промислових свідоцтв без полекші); VIII. кат.: а) ремісники, звільнені від оборотового податку на основі ст. 8. т. 5 закону про промисловий податок, якщо працюють самі — один бон за 20 зол., якщо працюють з одним членом родини один бон за 20 зол.; б) інші підприємства — 1/2% від устійненого обороту за 1938 р.

Торговля: І. торгов. кат. промислового свідоцтва — 2% устійненого обороту за 1938 р.; II. кат. — 1%; III, IV, Va, і Vб — 2 бони. (Основою обчислення є ціна категорій промислових свідоцтв нормально без полекші. До обороту вчисляється теж оборот предметами, від яких оплачують податок гуртом).

Ярмаркова торговля: 2% обороту з 1938 р. без огляду на рід торговлі і кількість ярмаркових днів.

Торговельні і біржеві посередники: 5% провізії устійненої при вимірі податку оборотового за 1938 р.

Власники нерухомостей: залежно від кількости помешкань і поміщень — до 4 кімнат — 1 бон, за 20 зол.; 5 до 10 кімнат — 2 бони за 40 зол.; 11 до 20 кімнат 5% комірного або вартости комірного, устійненої при вимірі податку від нерухомостей за 1938 р., понад 20 кімнат — 10%. (З нововибудованих домів, що мають понад 4 кімнати, 100% вище).

Умові робітники: до 160 зол. — 20 зол., 161 — 300 зол. — 25%, 301—400 зол. — 35%, 401—600 зол. — 50%, 601—1.000 зол. — 75%, 1001—2.000 зол. — 100%, понад 2.000 зол. — 150% (півтора платні). До тої суми на субскрипцію позички заокруглюють до повних квот облігації (100 зол.), або бону (20 зол).

Вільні професії: до 2.000 зол. устійненого при вимірі за 1938 р. обороту — 1%, від 2.001 до 3.600 зол. — 2%, від 3.601 до 4.800 зол. — 3%, від 4.801 до 7.200 зол. — 4%, від 7.201 до 12.000 зол. — 6%, від 12.001 до 24.000 зол. — 8%, понад 24.000 зол. 12 1/2%.

——o——

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Середа, 17 квітня 1889.

УКРАЇНЦІ Й УКРАЇНСЬКА МОВА В АВСТРІЙСЬКІЙ АРМІЇ.

„Зі статистичного річника австрійської армії за рік 1887 виймаємо оці дані про русинів приналежних до війська і щодо знання руської мови серед офіцерів тієї армії. І так: до армії належить русинів усіх 72.418 на загальне число всього війська 385.617 і ділятьєя на окремі роди зброї так: при піхоті 48.422, при стрільцях 956, при кінноті 12.932, при полевій артилерії 1804, при артилерії твердинь 12, при технічній артилерії 4, при двох полках інжинірії 180, при полку піонірів 27, при залізничім і телеграфічним полку 109, при санітетах 1072, при трені (таборі) 6721, при військових шкільних заведеннях 35, при мундурових заведеннях 7, при харчевих заведеннях 137. Поляків служить 73.208, з тих: при піхоті 49.401, при стрільцях 1653, при кінноті 9372, при полевій атрилерії 4080, при артилерії твердинь 1046, при технічній артилерії 97, при інжинірії 239, при піонірах 34, при залізничім полку 110, при санітетах 1359, при трені 5127, при військових шкільних заведеннях 74, при мундурових заведеннях 72 при магазинах 137. З офіцерів говорять по чеськи 4554, по мадярськи 3299, по польськи 2166, по хорватськи 1918, по італійськи 1643, по румунськи 1004, по словацьки 901, по словінськи 735, по руськи 869 офіцерів і 102 кадетів, а саме: 15 полковників, 18 підполковників, 39 майорів, 268 капітанів, 304 надпоручників, 225 поручників і 102 кадетів. В окремих родах зброї говорять по руськи: при генеральнім штабі 9 офіцерів, при піхоті 533, при стрільцях 22, при кінноті 180, при артилерії 20, при інжинірії 17, при санітетах 4, при трені 13, при піонірах ніхто, а при залізничому полку тільки 2-ох кадетів говорить по руськи. При маринарці говорять 0.2% офіцерів по руськи, а служить тільки 3 русинів на 17.281 моряків.

НОВИНКИ

18 КВІТЕНЬ

ВІВТОРОК

Ст. ст. 5. квітня 1939.

Теодула мч.

Лат. Апольонія м.

Сонце: схід — 4.26, захід — 18.22.

Місяць: схід — 4.21, захід — 17.54.

Завтра: 19. квітня. Середа.
Ст. ст. 6. квітня 1939.
Евтихія св.
Лат. Льва папи.
Сонце: схід — 4.24, захід — 18.23
Місяць: схід — 4.47, захід — 19.02.
Молодик в год. 15.35.

— **До Вп. Передплатників „Діла“ в Чехії і Моравії.** Наших Вп. Передплатників у Чехії і Моравії просимо вплачувати передплату на наш щоденник при помочі **бляянко-складанки**, яку можуть набути у себе в кожному почтовому уряді (штука коштує 5 чеських сотиків). На тій складанці треба написати число конта **2.150** та фірму: **Banka cesko-slovenskych legii; Praha**; а на середній частині складанки: **передплата часопису „Діло“. — Львів.** ?—3

— **Виділ чит. „Просвіти“** в Кудинівцях пересилає щиру подяку Хвальній Дирекції фабрики пасти „Елеґант“ у Львові та Вп. д-рові Годованому за надіслані книжки на доповнення читальняної бібліотеки, втраченої пе з нашої вини 19. січня ц. р.

— **Ширші сходини** адвокатів, членів С. У. А. відбудуться в середу 19. ц. м. в год. 18.30, у власній домівці С. У. А. при вул. Костюшка ч. 5. I. п. (Центрбанк). На порядку сходин: Реферат д-ра Ф. Свістеля про організацію допомогового фонду і реферат д-ра В. Лешника про нові закони та організаційні справи. Присутність членів обовязкова.

— **Іспити зрілости для екстерністів.** Міністерство освіти на прохання кандидатів, які не могли приступити до ґімназійного іспиту зрілости давнього типу в характері екстерністів в зимовому речинці в 1938 р. дозволило допустити цих кандидатів до цього іспиту вперше в осінньому речинці 1939 р. Хто не зложить іспиту за першим разом, зможе складати його до кінця 1940 р. Опісля екстерністи вже не зможуть здавати іспитів зрілости давнього типу.

— **Україніка.** Під наг. „Церковна праця крижевацького епископа д-ра Нярадія в Карпатській Україні“ принесла велику статтю Степана Решетила „Грватска Стража“ у великодному (83) числі.

— **До яких живців можна виїздити без обмежень?** Згідно з розпорядками воєводів: львівського і станиславівського про обмеження туристичного руху у Східних Карпатах, що обовязують до кінця 1939 р., з прикордонної смуги виключені такі живці та кліматичні місцевости: Косів, Кути, Жабє, Ворохта, Яремче, Рафайлова, Славсько, Зелена. Виїзди до цих місцевостей і побут у них не підлягають ніяким обмеженням.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні Державної Клясової Льотерії впали такі виграші: 150.000 зол. на ч. 105882; 75.000 зол. на ч. 958 73217; 25.000 зол. на ч. 47 105803; 15.000 зол на ч. 110755; 10.000 зол. на ч. 13531 41394 95455 122758, 5.000 зол. на ч. 12593 23417 37760 41077 63036 48598; 2.000 зол. на ч. 19692 26840 30827 65954 67653 74241 148227. 1.000 зол. на ч. 4265 66200 58197 58446 63237 83305 122224; 500 зол. на ч. 17089 25383 30031 32970 39042 47560 52680 63713 65505 75778 76786 86683 88140 126842 134980 13409 136196.

— **Сезонова почтова аґенція.** На час від 1. травня до 31. жовтня ц. р. урухомлять в Немирові-Живці, повіт Рава Руська, сезонову почтово-телекомунікаційну аґенцію першого ступня. Вона буде у звязку з почтовим урядом Львівський Немирів.

— **Громадські вибори в Косові й Кутах.** Громадські вибори в Косові й Кутах відбудуться 7. травня ц. р. Косів поділено на пять округ, Кути на три округи.

— **Транспорт жидівських еміґрантів.** Через граничну стацію Снятин-Залуче переїхав із Польщі до Палестини транспорт жидівських еміґрантів у числі 76 осіб.

— **Краєва хроніка.** В Підпечарах, пов. Станиславів, у загороді Анни Стефаників вибухла пожежа, яка при сильнім вітрі перенеслася на будинки пяти сусідів і зовсім їх знищила. Причина пожежі — брак комина в домі Анни Стефаників. — В загороді С. Владики в Грабині пов. Бучач вибухла пожежа, що знищила будинки і дах дому. В часі пожежі легко попарилося двоє дітей господаря. — В Шибалині пов. Бережани 17-літній Антін Кабель вийшов у гарячці у самій білизні нічцю з мешкання і втопився в ріці Ценівці. Його тіло видобули з ріки.

— **Скаженина між псами.** В кількох повітах: ряшівськім, переворськім, лянцутськім і кольбушівськім заобсервували безліч випадків скаженини псів. Кількома особами, яких покусали скажені пси, занялися лікарі. Санітарна влада видала відповідні доручення, щоб не допустити до дальшого ширення скаженини. За нарушення розпорядків власників псів ждуть гострі кари.

— **Мотоцикль наїхав на таксівку.** На шосі недалеко Кракова наїхав мотоцикль редактора „Ґазети Ґандльової“ В. Дембовського, з яким їхало ще дві жінки, на самохід. Мотоцикль зовсім розбився. Дембовський та одна його товаришка важко ранені, друга легко ранена.

— **В. Корфанти вертається до Польщі.** Польська преса пише, що в найближчому ч... сі вертається до Польщі б. сенатор Войтіх Корфанти, т. зв. берестейський вязень. Він був разом з В. Вітосом на еміґрації в Чехо... Словаччині, звідкіля виїхав до Парижа напередодні приходу німецьких військ до Праги.

— **Досліди над найбільшим ледником.** З початком березня ц. р. виїхала з Москви наукова прогулька в гори Тас Гаятаг, що віддалені 300 км. на схід від Верхоянська в Сибірі. Завданням експедиції перевести досліди над найбільшим континентальним ледником, якого поверхня обіймає 25 кв. км.

— **Дві самоходові катастрофи.** В околиці резиденції румунського короля Сіная самохід, яким кермував багатий промисловець Андреску, скотився на закруті до глибокого яру. Андреску згинув, а три молоді жінки, що їхали з ним, важко ранені. Другий випадок трапився в Констанці, де зударився самохід лікаря д-ра Сабяну з другим самоходом. У катастрофі були ранені два поліціянти, які виконували службу на вулиці, найближча родина лікаря, яка їхала з ним самоходом та один прохожий.

— **Спеціяльні телеграми** з чолобитнею з нагоди 50-ліття уродин А. Гітлера видало міністерство пошт і телеграфів у Празі в німецькій **мові.**

— **Заборона матримоніяльних оголошень.** Румунський уряд видав розпорядок, яким заборонено для щоденників поміщувати матримоніяльні оголошення. Згаданий розпорядок видав уряд тому, бо при допомозі таких матримоніяльних оголошень торговці „живим товаром“ ловили в пастку молодих наївних дівчат. Поліції вдавалося лише в деяких випадках вирятувати нещасливі жертви з кігтів торговців „живим товаром“ майже в останній хвилині перед їх вивезенням за кордон. ...

✝

Володимир Малішевський

ем. залізничий інспектор, упокоївся 15. квітня 1939. р. Похорони відбудуться 17. квітня ц. р. в год. 4-ій з крипти при вул. Кохановського ч. 94 на Личаківський цвинтар. **Рідня.**

вече велику більшість дівчат вдалося таки торговцям вивезти за кордон під притокою „подружжя" до заморських держав. Розпорядок забороняє теж щоденникам поміщувати „переписку залюблених".

— Два медведі на продаж. Велику сензацію в париських торгових галях перед Великоднем викликали два живі молоді медведі, що їх привезли на продаж з Румунії. Кожний медвідь важив по 100 кг., але аматорів на них не було. По довгих клопотах удалося купцеві продати одного медведя за 2.000 франків. Покупець купив його тому, щоби зробити собі зі шкіри медведя диван на підлогу.

— Поворот Ліндберга до Злучених Держав. На кораблі „Аквітанія" приїхав до Ню-Йорку полк. Ліндберг, якого облягли негайно репортери. Одначе Ліндберг відмовився від якихнебудь заяв для преси. У вівторок або в середу переслухає його комісія закордонних справ палати репрезентантів.

— Академію моди відкриють в найближчому часі у Відні. В ній будуть викладати всі предмети з ділянки кравецтва. Академія буде приміщена у новому будинку, що його починають будувати в середмісті Відня. Згадана академія моди буде єдиною в цілій Німеччині.

—o—

З театру.

МІСЬКИЙ ВЕЛИКИЙ ТЕАТР: „ОБОРОНА КСАНТИПИ", песа на 3 дії Л. Морстіна.

Історія переказала нам постать Сократової жінки як символ цокотухи та гострухи, яку уявляємо собі як немолоду домашню відьму. Цю славу вона завдячує учням і приятелям Сократа, яких вона виганяла і гнівбила, коли вони приходили витягати фільософа на прогульки і вічні бенкети. Автор зважився регабілітувати Ксантипу, ні в чому не відбираючи прикмет Сократові, якого навіть зобразив як мармурову статую задивлену в зорі вічних правд.

Такий підхід трошечки розчаровує тих, що хотіли б побачити фільософа дома — не як голосно роздумує, а як поводиться зовсім таксамо як усі творці дома, подібні до інших смертників. В осередку песи за заголовком стоїть Ксантипа: невтомна, енергійна, чесна та чеснотлива господиня, ще й гарна, виставлена на спокуси; це жива, цікава постать, що вміє зєднати собі нашу повну симпатію. А проте показати на сцені велику людину завсіди небезпечно, коли хочемо втримати її на педесталі і в авреолі. Все те, що каже Сократ було колись ревеляцією в Атенах, а тепер нам видається самозрозуміле, коли не банальне; пізніші фільософи занадто спопуляризували його головні проблеми.

Якщо автор не вмів придумати цікавих ситуацій, краще вже був би зробив, якби був кинув Сократову постать тільки як промайнулу тінь на тлі його дому.

Песа починається живо, цікаво і тримає глядача до останньої хвилини у напрузі, обіцюючи якусь небувалу кінцеву сцену. На жаль III-а дія кінчається чисто ліричним — не драматичним — акордом не збагачуючи наші думки та почування, якими ми зупинилися на один вечір перед великою проблемою: як виглядає приватне і як творче життя великого творця.

Найкраще вийшла постать слуги Сократа, що показує у кривому дзеркалі науку софістів; грав її прегарно М. Венгжин. У головній ролі Т. Сухецька тримала ввесь тягар песи. Сократ був тільки історичною статуєю. Публика просиділа на песі, виставленій дуже дбайливо, з неослабленою цікавістю. **м. р.**

Зі судової салі.

ЗА ПОХОРОН ГРЕКО-КАТОЛИЧКИ.

Перед городським судом у Зборові відбулася 24. березня ц. р. четверта з черги остання розправа проти **о. Степана Хабурського**, гр.-кат. пароха в Кудинівцях, за провину зі ст. 169 к. к. (забрання тіла помершого). Закинені провини підсудний допустився тим, що 8. січня ц. р. похоронив з великою парадою і до того даром бл. п. Анну Лозинську в Кудинівцях. Померша, всі її діти (три сини і дві доньки) та сестра є вписані в метрикальних книгах гр.-кат. парохіяльного уряду в Кудинівцях як греко-католики. Підсудний поховав помершу А. Лозинську на домагання її зятя, в домі якого вона померла. Він теж займався похороном. Суд станув на іншому становищі на основі зізнань сина покійної (який кілька років тому з нагоди парцеляції зголосив через староство у Зборові своє виступлення з гр.-кат. Церкви) з Красної, який хотів, щоб його маму похоронив рим.-кат. парох у Зборові. Суд засудив о. Ст. Хабурського за провину зі ст. 169 к. к. на кару **гривни 200 зол. зі заміною на 40 днів арешту**. Крім того суд засудив о. Ст. Хабурського за провину зі ст. 128 к. к. (за образу солтиса) на кару **гривни 100 зол.**, разом на 300 зол. і кошти зі заміною на 50 днів арешту.

Незалежно від судової кари зборівське староство покарало о. Ст. Хабурського карою гривни 200 зол. зі заміною на 7 днів арешту за похоронення А. Лозинської без карти смерти за промах зі ст. 3. закону з 15. III. 1932. р. (Д. З. ч. 35, поз. 359). В дійсности оглядач видав посмертну карту, але її передано римо-кат. парохові у Зборові.

Від присуду городського суду зголошено апеляцію.

Дописи.

ЛЬВІВЩИНА.

Наша праця в Куликові. Хоча більшість наших міщан зачисляється до „старорусинів", то в культурній праці міста веде перед наша національно свідома меншість. Наша спож. кооператива „Міщанська Крамниця" з дуже скромних початків розвивається щораз краще. У минулому році, при видатній допомові кооперативи і членів, закінчили ми будову першої нашої власної читальняної домівки. Вже не будемо тинятися з читальнею і нарадами та представленнями по наймах. В цій то домівці відбулася у нас перша ширша кооп. нарада, яка вдержала понад 120 наших горожан. По ваpaдi [перевернутий рядок] раті, в якому прелеґент з „Н. Т." представив працю і досягнення кооперації в інших народів, а також досягнення нашої кооперації в повоєнних роках, вирішено у ц. р. посилити організаційну роботу у нас і відкрити філію кооперативи на передмісті. До централь висловлено побажання, щоб висилали частіше своїх прелеґентів, тоді організаційна праця піде значно краще.

КОЛОМИЯ.

Закінчення господинського 5-тижневого курсу в Коршеві. В часі від 5. березня до 4. квітня відбувався заходом філії „Сільського Господаря" в Коломиї у шкільному будинку товариства в Коршеві (фондації Митрополита Андрея) черговий жіночий курс господинь, на якому викладано куховарство (п. Букатовичівна), шиття (п. Кузьмівна), агротехніку (п-і інж. Березюк), організаційні справи жіноцтва (п. Кисілевська) пасічництво (п. Кобринський), крім того доїздили з фаховими викладами агрономи філії пп. Комарянець і Зайшлий. Релігійну опіку мали курсантки в особі о. пароха Козуба, який відбув при кінці курсу з ними реколекції й великодню оповідь. З курсу користало цим разом 21 осіб, а саме 17 дівчат і 4 замужні жінки, з них одна з Товмаччини, одна з Чортківщини, решта з Коломийщини. Матеріял інтелігентний, зробив дуже гарне враження. 12 мешкали ввесь час у школі, решта (9) доїздили. Дня 4. квітня відбулося святочне закінчення курсу, на яке загостила з централі „С. Г." п-і д-р Х. Кононенко, при участи всіх прелеґентів, родичів курсанток та місцевих гостей. Після формального іспиту та вручення посвідок відбутого курсу сказав до молоді голова філії „С. Г." в Коломиї радн. Кобринський, щире прощальне слово. Подякувавши всім прелеґентам і курсанткам за 5 тижнів солідної праці, яка запізнала курсанток з основами хліборобського знання, візвав голова ці останні працювати щиро на своїх місцях у кружках „С. Г.", потворивши всюди необхідні секції господинь. Хліборобське знання може дати тільки станова хліборобська установа, якою є „Сільський Господар" і до неї треба втягнути все сільське жіноцтво в інтересі розумно й доцільно зорганізованої сільсько-господарської праці для піднесення добробуту й культури села. Щирі й навіяні любов'ю слова голови філії залишили на курсантках і гостях глибоке враження. Після того відбувся показ робіт курсанток з обсягу куховарства й шиття. На закінчення дівчата прийняли своїх дорогих учителів і гостей перекускою, яку самі приладили. — Маючи на оці велику користь сільсько-господарської науки для села, „Сільський Господар" задумує перетворити ці курси на постійну дівочу сільсько-господарську школу в Коршеві по думці найдостойнішого фундатора Митр. Андрея Шептицького. Можна мати надію, що Виділ філії під проводом свого довголітнього, енергійного й невтомного голови радн. В. Кобринського доложить усіх заходів, щоб цю думку поставити на рейки реального досягнення.

СТАНИСЛАВІВ.

Загальні Збори представників Українського Кооперативного Банку відбулися 31. III. п. р. в 10. год. у власній домівці. Домівка ця представляється тепер, по переведенні ремонту зовні і внутрі головного будинку, дуже культурно. Треба пригадати, що Банк є власником більшу будинків (3) на розі вулиць 3-го Мая і Сапіжинської, себто в самому центрі міста. Доведення до доброго стану його вигляду додає банкові престіжу в очах своїх і чужих. Виконання цих робіт та ще з великою дбайливістю є безперечним здобутком дирекції банку. На Зборах, що пройшли під проводом проф. М. Лепкого, голови Надз. Ради, було приявних 32 представників (на всіх 41) і 16 гостей. На порядку дня було відчитання протоколу з попередніх Заг. Зборів. По його прийнятті відчитано ревізійний звіт РСУК. Відтак ішли звіти Надз. Ради, Дирекції та Контрольної Комісії. Ось кілька цифр: оборот банку за 1938 р. сягає 3,608.769.87 зол. (зріст у порівнянні з 1937 р. на майже 125%). Дуже важливою ділянкою праці банку є ощадностева акція. В 1937 р. стан ощадностевих вкладів досягнув суми 84.225 зол. У 1938 р. ця позиція виказала осяг 155.174 зол. (отже зросла теж майже 90%), крім того створено ще рубрику ощадностевих вкладів у біжучому рахунку, що принесла 41.162 зол., так, що разом стан вплачених ощадностей сягає майже 200.000 зол. Нових позичок признано на суму 73.186 зол., в рахунку біжучім на 60.489,39 зол., тобто вкупі на 133.675,39 зол. Позички були призначені на закупно насіння, рільничого знаряддя, худоби, викуп поля, торговельні потреби і т. д. — 142 вкладчиків дрібної ощадности заощадило 17.348,62 зол. вкладками Фонду Господарської Розбудови (Ф. Г. Р.) зібрано 7.370.20 зол. — Інші позиції (в скобках стан з 1937 р.): каса 398.619 зол. (251.372), сальдо каси 13.544 зол. (2.531), запасний фонд 78.402 (75.154), векселеві позички 87.997 (76.490). З відсотків і провізії прибуло 29.500 зол. Власні фонди банку 175.921,95 зол., чужі капітали 306.699. 51 зол. Новиною у звітовому році є створення банком у своїй надбудові касового пототіваля (коло 30.000 зол.) Зиск банку 2.325.11 зол. ухвалено розділити між запасний фонд (1.000 зол.) і добродійні та культурно-освітні цілі (1.325.11 зол.). Патронацька й організаційна праця банку проявлялася в обслуговуванні 46 райфайзенок у станиславівському, товмацькому й надвірнянському повіті. В 1938 р. основано 7 нових райфайзенок, створено 61 збірниць Ф. Г. Р. і 5 ощадностевих збірниць серед шк. молоді в місті. Присвячено цій праці 277 днів, у тому відбуто 40 заг. зборів, 7 зборів установчих, 93 провірки, 92 організаційні поїздки та переведено 10 виизолів правлячих органів і т. д. По вислуханні таких звітів Контрольна Комісія ствердила дальший буйний розвій У. К. Б., поставила внесок прийняти рахункові звіти й замкнення за діловий рік 1938 та запропонувала признати абсолюторію Надз. Раді й Дирекції. По прийнятті тих внесків принято до відома й затверджено преліміна́р бюджету на 1939 р. Висота дозволених зобовязань банку сягає суми 500.000 зол. правна особа може дістати в банку позичку до 60.000 зол., фізична до 2.000 зол. Надзірну Раду доповнено вибором пп. проф. М. Лепкого, радн. Івана Шепаровича (з Коломийки), м-ра Мих. Світного, І. Головенка й М. Бенеша; заступники: проф. М. Гавдяк, дир. О. Мельницький, Гр. Тиндик. У склад Дирекції банку входили в 1938 р. пп. дир. Кость Прус-Вісьневський, дир. Осип Шумський і дир. Степан Слюсарчук. Тепер на місце дир. Шумського прийшов з ОСУК дир. Микола Шалик. Хай же осяги Дирекції побють у 1939 р. власні прекрасні осяги з попереднього року! **рок.**

—o—

Листування Редакції.

Оскол, Тернопіль: На першу пропозицію — згода, на другу — покищо ні.

Громадянин, Мухавка: Про це не можемо тепер нічого написати. Зверніться з тим до дотичної влади.

Вп. Дописувачеві, Кременець: Що було можна, ми використали; решта — тепер не пройде.

Вп. Дописувачеві, Чортків: Не пройде.

Театри.

Великий Театр.

Понеділок 17. 4. год. 8. „Маскарада".
Вівторок 18. 4. год. 7.30 „Оборона Кевянтиня".
Середа 19. 4. год. 7.30 Великий концерт п. н. „Артисти Львова на Ф.О.Н."

Театр Рівнородностей.

Понеділок 17. 4. год. 7.30 „Даідаі".
Вівторок 18. 4. год. 7.30 „Даідаі".
Середа 19. 4. вистави нема.

Український Театр ім. І. Котляревського.

РАВА РУСЬКА:
17. IV. Циганське кохання.
18. IV. Цариця Грузії.
19. IV. На полі крови.
20. IV. Пригода в Черчі.
21. IV. Найвірніший чоловік.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ГУСАКІВ:
17. 4. Пісня Бескиду.
ПЕРЕМИШЛЬ, саля Нар. Дому
18. 4. Дай серцю волю.
19. 4. Пісня Бескиду.
20. 4. Невольник.
21. 4. За молдавський престіл.
22. 4. Гетьман Полуботок.
САМБІР, саля Української Бесіди:
23. 4. Дай серцю волю.
24. 4. Пісня Бескиду.
25. 4. Невольник.
26. 4. Безталанна.

КІНА.

АМПІР: „Хвилина спокуси".
АПОЛЬО: „Встань і борися!" (Роберт Тейльор, Волес Бері).
АТЛЯНТИК: „Право проф. Ліндсея" (Едвард Робінсон).
БАЯКА: „Гайді" (Шерлі Темпль).
БАЛТИК: „Вязниця без крат".
ВАНДА: „Фордансерки", „Втікач із Сан Квентін".
ГРАЖИНА: „Християнська брехня".
ЕВРОПА: „Кібіц".
КАСІНО: „Великий вальс" із Люїсою Райнер.
КОПЕРНИК: „Доктор Мурек".
МАРУСЕНЬКА: „Лист до матері".
МЕТРО: „Ікс 27" з Марленою Дітріх, „Романтичний мільйонер".
МІРАЖ: „Фльоріян" на осн. Родзевичівни.
МУЗА: „Марія Антоанета".
ПАКС: „Пригоди Томи Соєра".
ПАЛЯС: „Волоцюги" (Шенко й Тонько).
ПАТРІЯ: „Нічні метелики".
РАЙ: „Забута мельодія.
РІЯЛЬТО: „Гібральтар".
РОКСІ: „Границя".
СВІТ: „Королева передмістя".
СВЯТОВІД: „Алярм", „Кадетські фліртики".
СТИЛЕВЕ: „Туга Дів".
ТОН: „Долина гігантів", „Рапсодія".
УТІХА: „Проклятий скарб" і ревія.
ХИМЕРА: „Напой" з Ервою Бак.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська ч. 5)
„Севіля, Гранада, Кадикс, Кордова, Херес".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Понеділок, 17. квітня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з плит, 8.00 Для шкіл, 8.10 Танк. музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Хижаки полюють день і ніч, 11.15 Сальон. музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 13.00 Для купців і ремісників: Виставка торг. вутра, Відповіди на актуальні питання, 13.30 „Гріг" авд. для гімназій, 14.00 Концерт бажань, 14.45 Госп. вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр Уяви для дітей: „Внучок — адвокат", 15.30 Сальон. орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Суспільні науки, 16.25 Віол. сонати, 17.15 Гутірка, 17.30 З співаника Монюшка, сопран, мецосопран, баритон, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Із пограничча літератури та фільософії, 18.20 Здоровля сільської жінки, 18.30 Вільно будує памятник Пілсудському, 18.35 Духа орх., вок. квартет, 20.35 Інформ. авд., 21.00 Розр. концерт, 22.00 Літер. новини, 22.20 Спорт, 22.25 Освітлення львівської вулиці, 22.40 Із спікерового альбума, 22.55 Огляд преси, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Вівторок, 18. квітня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Орх., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл, 11.25 Пісеньки з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Скельні печери в Бубнищі, Пісні у вик. Шмериковської-Приймової, мецосопран, у супр. форт., **14.30 Огляд останніх українських видань, виг. д-р М. Гнатишак,** 14.45 Загальна гигієна села, 14.55 Біржа, господарські вістки, 15.00 Уява, гутірка Старого Доктора для молоді, 15.15 Техн. скринька, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Фін.-госп. актуалії, 16.30 Клярнетові твори в супр. форт., 16.45 „Сафарі" репортаж із Середущої Африки, 17.00 Давня музика у вик. хору, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Програмова резерва, 18.15 Для села: „Відповідний добір бараболь" гутірка інж. М. Задвірного, Кооперативна хвилина, 18.30 Для робітників, 19.00 Розр. концерт, орх., спів, скрипка, 20.35 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Симф. концерт: орх., форт., 22.00 Із найновішої літератури про відбудову Польщі, 22.15 Жеавічек: Квартет д-моль, 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Середа, 19. квітня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл: Великдень 1919 р. у Вильні, 8.10 Добрийдень наймолодшим, 11.00 Для шкіл: „Золота рибка" авд. Бен. Герпа для молодших дітей, 11.30 Пісні про весну, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Молоді таланти, 14.20 Симф. музика з пл., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Весна будиться, авд. для дітей, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Дім і школа, 16.35 Скрипковий рецітал у супр. форт., 17.00 Бої за Вильно, 17.15 Вок. концерт, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, **18.05 Про поета Юрія Федьковича, авд. у вик. молоді держ. гімназії ч. XV. під упр. дир. Залеського,** 18.30 Гутірка про мову, 18.40 Всебічний розвиток чи строга спеціялізація, діяльог, 19.00 Розр. концерт, орх., акордеон, вібрафон, форт., 20.35 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Шопенівський концерт, 21.30 Шабля та дзвони, 22.10 Спорт, 22.15 Танк. музика, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО

Понеділок, 17. квітня 1939.

БЕРЛІН **18.45 Веч. гомін.** БІЛГОРОД 18.20 Спів, 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 18.00 Скрипка, 19.20 Циг. музика, 20.30 Оп. орх., 22.00 Сальон. квінтет, ВІДЕНЬ 18.15 Нар. музика, **19.50 Українські вістки,** 21.10 Симф. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00 Муз. всячина, 18.35 Соната ес-дур оп. 26 Бетовена, 20.10 Концерт філь. твори Р. Штравса, ДРОЙТВІЧ 22.30 Дута орх., сучасна бриг. музика, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, РАДІО ПАРІ 18.15 Хор. музика, 20.30 „Ля От" оп. Івена, РИМ 17.15 Скрипка, 21.40 Сольо на арфі, 22.25 Розр. музика, СОФІЯ 18.15 Популярна музика, 19.00 Спів, 22.00 Танк. музика, ФЛЬОРЕНЦІЯ 21.40 Пісеньки, розр. музика.

Вівторок, 18. квітня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Парада інструментів, розр. концерт, 20.15 Фільм. і танк. мельодії, 21.00 Розр. музика, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 17.40 Орх., 19.00 Циг. музика, ВІДЕНЬ 19.00 Пісні й орх. твори судетських композиторів, **19.10 Українські вістки,** 20.10 Концерт: Гріг, Штравс, Вольф-Феррарі, Гуно, 22.20 Політ. огляд, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 12.55 Вістки, 14.00 Муз. всячина, 18.15 Квартет, 19.00 Політ. огляд, 22.30 Квінтет, МІЛЯНО 20.30 Розр. музика, 21.00 „Нерон" оп. Арріґа Бойта, ПАРІ ПТТ 20.30 Вечір опер: „Ле пантен де Віолет" Адама, „Рос-Мує" Левека, „Портрет де Манон" Массенета, РИМ 17.15 Танк. музика, СОФІЯ 17.30 Розр. муз., 19.50 Концерт болг. квартету, 20.55 Рос. романси.

Середа, 19. квітня 1939.

БЕРЛІН 17.00 Сучасна музика, 17.15 Квартет ес-дур Моцарта, 20.00 Промова мін. Ґебельса з нагоди уродин Гітлера, 21.30 Розр. музика, БІЛГОРОД 20.00 Опера, БЕРОМІНСТЕР 20.00 „Пімста лилика" оп. Штравса, І. і ІІ. дія, БУДАПЕШТ 18.30 Циг. музика, 19.30 Вечір опер, ВІДЕНЬ 16.00, 17.10 Концерт орх., 18.20 Давня і нова музика на віол., 19.00 **Нар. пісні,** музика, **19.50 Українські вістки,** 21.15 Танк. музика, 22.30 Розр. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 12.55 Вістки, 18.40 Сольо на траутонійом, 21.00 З далекого світа, репортажі, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 22.15 Німецький комунікат, МІЛЯНО 20.30 Розр. музика, 21.00 Розр. програма, 22.15 Хор, РАДІО ПАРІ 19.30 Скрипка, 21.30 Кабарет, 22.00 Легка музика, РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00 Форт., 21.50 Оперетові мельодії, СОФІЯ 18.00 Популярна музика, 18.45 Форт., 19.15 „Цар і тесля" оп. Льорцінга.

Біржа.

Львів, 14 квітня 1939

ГРОШІ

Бельги бельг. 89·82—89·6?, Доляри америк. 5·28·25—5·31·50, Доляри канад. —·6·00—5·29·00, Фльор. гол. 286·85—?2·82 Франки франц. 14·02—14·14, Франки шв. 11?·30—119·50, Фунти англ. 24·97—24·?7 Гульд. данц. 99·75—100·25 Кор. данські 110·6?—111·43, Корони норв. 124·40—125·42 Корони шведські 12?·?5—12?·62, Ліри іт. 17·00—17·90, Марки фінляндські 11·00—11·02 Марки нім. срібні 81·50.

Акції.

Банк Польський 123·00, Цукор 39·00—39·50, Вугіль 37·50—39·00, Лільпоп 98·50—97·00, Моджеїв 22·25—?1·00, Островець 79·5?—80·00, Стараховиці 56·00—58·75, Жирардів 63·50—6?·00, Гіберуш 71·00.

Папери.

4 і пів внутрішня 63·25—63·75, 3 інвест. 1 ем. 87·50, серія 90·00—?·00, 2 ем. 8?·50 серія ?0·00—89·00, 5 конверсійна 6?·15, 5 залізнична 68·00—68·25, 4 прем. дол. 41·50 4 консолідаційна 65·00—6?·50.

Тенденція неодностайна.

Ціни „Центросоюзу".

Львів, 15. квітня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	3.25
1 кг. масла дес. бочк. включно з оп.	3.30
1 л. молока	0.17—0.18
1 кг. яєць	1.00

Тенденція на масло і молоко вдержана, на яйця сильна.

ОПОВІСТКИ.

Замість цвітів на могилу бл. п. Павлини Малинової зложила Д-р Марія Ясеницька зол. 10.— на **Українську Захоронку** у Львові.

Жертви зложені в Адміністрації „Діла": на **Рідну Школу** зол. 5.— Д-р Ілько Кічун; по 5.— зол. на **Рідну Школу, Допомогу студіюючій молоді, Найбіднішим** Юлія Федевич, Черкеса; по зол. 3.— на **Жіночу Ремісничу Бурсу, Допомогу студіюючій молоді, Інвалідів** інж. Т. Горницький, Торунь; на **Інвалідів** зол. 2.— Мих. Ковальчук, Затор; на **Рідну Школу** замість святочних побажань для всіх знайомих зол. 5.— Ірена Вертипорох, Сідець Беньків.

КОНКУРС.

Головна Управа Рідної Школи розписує оцим конкурс на:

1) учителя і учительку руханки в гімназіях Р. Ш.;

2) учителя і учительку ручних робіт в гімназіях Р. Ш.

3) учителя (-ку) німецької мови в гімназіях Р. Ш. — з днем 1. вересня 1939 р.

Прохання вносити до Головної Управи Рідної Школи; на посаду можуть зголошуватися і ті кандидати, що кінчають у цьому шкільному році свої студії. До подання залучити опис життя та відпис кваліфікаційних документів.

854 Головна Управа Рідної Школи

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.